Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Seruii non interpolati comm. in Virgil. buc., georg., Aen. I 1-VII 603. VIII 23-XII 951 - Cod. Aug. perg. 116

[S.l.], [10. Jh.]

Kommentar zur Bucolica

urn:nbn:de:bsz:31-14135

Visual Library

174 · Lib(er) mon(asterii) augie maioris.
IX. 26.

INCIPIUNT [illegible]
VIRGILII [illegible]

Bucolica ut ferunt inde dicta sunt a custodia boum id est [illegible]
ΒΥΚΟΛΩΝ. Precipua enim sunt animalia apud rusticos [illegible]
Huius autem carminis origo varia est. Nam alii dicunt eo tempore [illegible]
persarum rex invasit greciam. cum omnes intra muros laterent nec possent
more solito diane sacra persolui. pervenisse ad eorum templa laconas rusticos
et in eius honorem ymnos dixisse. Unde natum carmen bucolicum etas posterior
dinumeravit. Alii dicunt oreste cum diane facelidis simulacrum raptum ex scithia
adveheret ad siciliam. et tempestate delatus completo anno diane
festum celebrasse ymnis. collectis nautis suis. et aliquibus pastoribus
convocatis. et exinde permansisse apud rusticos consuetudinem. Alii non diane
sed apollini pastorali nomio consecratum. carmen hoc volunt. quo tem
pore admeti regis pavit armenta. Alii pastoribus numinibus et pastoribus dicatum
hoc asserunt carmen ut pani fauno. nimfis. et satiris. & haec est huius carminis
Qualitas vero haec. scilicet humilis character. Tres enim sunt. humilis. me
dius. grandiloquus. quos omnes in hoc invenimus poeta. Nam in eneide grandi
loquum habet. in georgicis medium. in bucolicis humilem. pro qualitate negotio
rum et personarum. nam persone hic rustice sunt simplicitate gaudentes. a quibus
nihil altum debet requiri. Adhibetur autem et decor in bucolicis. Debet quarto pede
terminare partem orationis qui per se sit dactilus meliorem efficit versum
ut nos patrie fines et dulcia. Primus etiam per se secundum donatum & dactilus
esse debet & terminare partem orationis ut tityre. Quam legem theocritus vehe
menter observat. Virgilius non adeo. Ille enim in paucis versibus ab hac observa
tione deviavit. hic etiam in paucis secutus est. Terentianus cum de hoc metro
diceret. Plurimus hoc pollet siculae telluris alumnus. Nos tamen ut opinar
ut meto. laurentio poeta haec in vitio theocritum siracusanum meliorem
moscho & ceteris qui bucolica scripserunt. Unde est prima siracusio dignata est
ludere versu nostra. Et aliquibus locis per allegoriam agit gratias augusto vel aliis
nobilibus. quorum favore amissum agrum recepit. In quo re tantum dissentit
a theocrito. Ille enim ubique simplex est. hic necessitate compulsus aliquibus

[illegible] figuras · quas per se ponit plerūq; & iam ex theocriti uersibus facit · quos ab
[illegible] constat ee simpliciter · Hoc aūt fit poetici urbanitate · sic iuuenalis pastoris
[illegible] · Nam uirgilii uersum de hasta dictū figurate ad spoliū transtulit ·
[illegible] condendorū bucolicorum hec est · cū post occisum · III · ID · MAR · die in senatu
[illegible] cesare augustum eius filius contra pcussores patris & antoniū ciuilia bella mo
uisset · uictoria potitus cremonensiū agros q contra eū senserant militib; suis de
dit · Qui cū non sufficerent · & iam mantuanorū iussit distribui non pp̄ter culpā
sed pp̄ uicinitatē · Unde ē mantua ue misere nimiū uicina cremone ·
Pdito ergo agro uirgilius romā uenit · & potentiū fauore meruit · ut agrū suū solus
reciperet · Ad quē accipiendū pfectus · ab arrio centurione · quia eū tenebat pene
est interemptus nisi se pcipitasset in minciū · Unde est allegoricos · ipse aries
etiam nunc uellera siccat · Post ea ab augusto missis trib; uiris & ipsi integer
ager est redditus et mantuanis p parte · Hinc est qđ cū in prima egloga legimꝰ
eū recepisse agrum · post eū querellantē inuenimꝰ · Ut audieras & fama fuit ·
sed carmina tantū nr̄a ualent · licida tela inter martia quantū · chaonias
dicunt aquila ueniente columbas · Nec numerus hic dubius est · nec ordo
librorū · quippe cū unus sit liber de eglogis · Multi dubitant quę licet ·
X · sint · incertū tamen est · quo ordine scripte sint · plerīq; duas certas uo
lunt ipsius testimonio · ultimam et extremum hunc · In georgicis tityre
te patule cecini sub tegmine fagi · Alii primā illā uolunt · prima siracusio
dignata ē ludere uersu · Sane sciendū · VII · egloga sesse merās rusticas ·
quas theocritus X · habet · hic intribus a bucolico carmine sed cū excusatione
discessit · Ut eū in genethliatico salonii et in sileni theonologia · uel ud eximi
secus altioribus rebus posset placere · uel quattor uarietates inplere non
poterat · post & ē uitā in eneide dixiui · operis explanatio in sequentibus con
pbabitur · Sane sciendū uirgiliū · XX · UIII · annorū scripsisse bucolica · unde
& iam ipse in fine georgicorū audaxq; iuuenta · tityre te patule cecini
sub tegmine fagi · Et dicit donatus qđ etiā ipo & e memoriam uita
in scribendis carminibus naturalē ordinē secutum esse uirgilium ·
Primo enim pastoralis fuit in montibus uita · post agri culture amor ·
inde bellorū cura successit · Notandū quoque bucolica uel georgica cū apud

grecos in fine habeant accentu. apud nos uero tertia a fine habere [illegible]
ultima sit longitas uetat. ut in paene ultima non sit breuitas [illegible]
Et hoc sciendum et personas huius operis ex maiori parte nomina [illegible]
rusticas habere conficta ut meliboeus. ΟΤΙ ΜΕΛΕΤΩ ΤΩΝ ΒΟ[illegible] ΜΕΛΙΒΟΙΟΣ
cura gerit boum. Et ut tityrus. Nam laconum lingua tityrus dicitur aries maior
qui gregem ante ire consueuit. sic etiam in comediis inuenimus. Nam parmeno
filus est toni amans. glycerium quasi dulcis mulier filumina amabilis. Glycerium
Personae sicut supra dixi rusticae sunt et simplicitate gaudentes. unde nihil in
his urbanum nihil declamatorium inuenitur sed ex re rustica omnia negotia con
parationes et si qua sunt alia. hinc est quod annos fructibus conputat. ut post ali
quot mea regna uidens mirabor aristas. Hinc etiam illae conparationes sunt.
Nam neque me tantum uenientis sibilus austri. nec percussa iuuant fluctu tam
litora neque saxosas inter ualles. TITIRE TU PATULE. R. SUB TEGMINE FAGI.
Inducitur pastor quidam iacens sub arbore securus et ociosus dare opera
cantilenae. Alter uero quomodo cum gregibus suis pellitur finibus.
Qui cum tityrum respexisset iacentem ita locutus est. Et hoc loco tityrum
sub persona uirgilii debemus accipere non tamen ubique sed tantum ubi ex
igit ratio. Quod autem eum sub fago dicit iacere allegoria est honestissima
quia sub arbore glandifera quae fuit uictus causa. Ante enim homines glan
dibus uescebantur. unde et ea fagus [illegible] dicta est. ΑΠΟ ΤΟΥ ΦΑΓΕΙΝ. Hoc ui
detur dicere iaces sub umbra fagi in agris tuis tuas retentas possessiones. quibus
alerit. sicut etiam glandibus alebantur ante mortales. TU PATULE. Patulum
dicimus quod patet naturaliter ut patet arbor. patens uero est quod et aperit
et clauditur ut ostium oculi. SILUESTREM MUSAM. Id est rusticum carmen. TENUI
AVENA. Culmo stipulae unde rustici plerumque cantare consuerunt alibi
stridenti miserum stipula. Dicendo autem tenui auena. STILI genus hu
milis latenter ostendit quo ut supra dictum est in bucolicis utitur. MEDITARIS. N.
Quod greci ΜΕΛΕΤΩ dicunt [illegible] meditor dicere latini. L enim et D
interdum sibi inuicem cedunt. unde et sella quasi sedda dicitur a sedendo
NOS PATRIAM FUGIMUS. Plus est quam si diceret relinquimus. Sic teucer
tamen ut [illegible] salamina patremque cum fugeret. LENTUS. ociosus. ut qui nunc lenta

Nomina musarum. Clio reperit historias. Euterpe tibias. Melpomene tragoediam. Thalia comediam. Polimnia [illegible] Erato geometriam. Terpsicore psalterium. Urania astronomiam. Calliope litteras [illegible] carminis. Clio gesta [illegible] [illegible] Melpomene [illegible] Terpsicore affectu [illegible] [illegible]

Antistochen

/ id est carmen tuum de amica amarillida.

cum sedemus arvis. Resonare doces amarillida / compositum doces silvas sonare. Et melius est ut simpliciter intellegamus. Male enim quidam allegoriam volunt ut carmen de urbe roma componit celebrandum omnibus gentibus. plus enim stupet me liberum ille ita securus est ut tantum de suis amoribus cantet. NAMQUE ERIT ILLE MIHI SEMPER DEUS. Et ita ratione ipsa exclusit adulationis colorem. Semper

id est divinitatem. alienum imperatores post mortem. · vivus

idem post mortem: in numerum referuntur deorum. Augustus templa emeruit. horatius praesenti tibi maturos largimur honores. iurandasque tuum per nomen ponimus aras. Sic lucanus de nerone sed mihi iam numen. SEPE TENER NOSTRIS AB OVILIBUS. id est. Inbuere est proprie inchoare et initiare. nemo autem unum eundemque sem-per sepe inchoat. sed constat sepe pascua mutare pastores. sicut etiam in georgicis legimus. [...]eque per longa in deserta sine ullis hospitiis tantum campi iacet. Unde necesse est pastores totiens aras inbuere. quotiens mutaverint pascua. Invenimus etiam apud antiquiores inbuere esse non inchoare sed perfundere. et madefacere. secundum quod absolutus est sensus ut sit sepe perfundit. ERRARE. Pasci ut mille meae siculis errant in montibus. LUDERE. Scribere. ut carmina qui lusi pastorum. horatius: poscimur si quid vacui sub umbra lusimus tecum. CALAMO AGRESTI. Rustico stilo. sic supra tenui avena; / ne frequens interrogatio felicitatis alienae ex invidia venire videatur. et [...] se admirari potius quam invidere. USQUE ADEO TURBATUR AGRIS. turbatur [...] discretione culpae et meriti. et invidiose tempora augusti carpit latenter. Sane vera lectio est turbatur. ut sit inpersonale quod ad omnes pertinet generaliter. Nam mantuanorum fuerat communis expulsio. Si enim turbamur legeris videtur ad paucos referre. PROTINUS. porro tenus. longe a finibus unde est paulo post at nos hinc alii sicientes ibimus afros. AEGER. et corpore et animo aeger dicitur. ut aegri nulli quondam flores. Ago autem proprie. Nam agi dicuntur pecora. SPEM GREGIS. id est marem et feminam. Reparatio enim gregis in sexu utroque consistit. SILICE IN NUDA. Ad hoc pertinet praemissa dolentis interiectio. Nam solent herbas substernere ut ipse in georgicis dicit. et multa duram stipulam filicumque maniplis sternere. CONIXA. Pro eo quod est enixa. Nam hiatus causa mutavit praepositionem. sicut secludite curas pro excludite. SI MENS NON LEVA FUISSET. Stulta contraria. et sensus hic est. pedetemptim nos quandoque agros retenturi infesta praecedebant. sed nos mentis inprudentia

: intellegere

nequivimus. DE CAELO

✠ NON EQUIDEM INVIDEO. M. M.

TACTAS MEMINI · p. Q. Mire conpositu augurium · Nam quercus in tutela
iouis est · & huius arboris fructu olim homines pascebantur · hae ergo tactae id est
adflatae & leuiter fulminatae · ut cicero tactus & iam ille qui hanc urbem con
didit romulus · significabat motu imperatoris posse agros eorum perire · apud
quos fulminatae sunt arbores Nam agri causa uicturi sunt · sicut olim quercus
quod autem ait tactas · ostendit temporale fore damnum · quale patiuntur arbores
leuiter fulminatae · & bene praedicere quasi loqui · & praediuinare · cum ita manifes
tum esse constet augurium · DI · dic · Sic econtra · accipe nunc dauum insidius.
id est audi · URBEM QUAM DICUNT ROMAM · Quaeritur cur de caesare interrogatus
romam describat · & aut simplicitate utitur rustica · ut ordinem narrationis ple
num non teneat · sed per longas ambages ad interrogata descendat · aut certe
quia nullus qui continetur est · sine eare quae continet · Nec potest ulla perso
na esse sine loco · Unde necesse habuit interrogatus · locum (decesare) describere · in quo eum uiderat ·
Est autem longum yperbaton · urbem quam dicunt romam · hic illum uidi meliboee ·	Yperbaton.
STULTUS EGO · Id est rusticus · qui nescii iudicare · NOSTRAE HUIC MANTUAE (mantuae) ·
Quo · id est ad quam · Nam aduerbium posuit pro nomine · ut genus unde latinum
id est a quo · OUIUM TENEROS DEPELLERE FETUS · perifrasis agnorum · SIC CANIBUS	F.
CATULOS SIMILES · SIC MATRIBUS AEDOS · N · S · P · C · M · S · Uult urbem romam
non tantum magnitudine · sed etiam genere differre a ceteris ciuitatibus
& esse uelud quendam alterum mundum aut quoddam caelum in quo deum caesa
rem uidit · Qui enim conparat canem catulum uel edum capellae · magnitudinis
facit non generis differentiam · qui autem dic leo maior est cane & generis
facit & magnitudinis differentiam · Sicut nunc de urbe roma fecit
Putabam inquit ante ita romam conparandam esse aliis ciuitatibus ut sol&
aedus capris conparari · Nam quamuis maior esset tamen eam ciuitatem esse dice
bam · Nunc uero probaui eam & iam genere distare · nam est sedes deorum · hoc autem
eum dicere ille conprobat uersus · QUANTUM LENTA SOLENT INTER UI
BURNA CUPRESSI · Nam uiburnum breuissimum est cupressus uero arbor
est maxima · hoc autem genus argumentationis & apud aristotelen lectum est
& apud ciceronem · CONPONERE · conparare · ET QUAE TANTA FUIT · Quae tuta
ad magnum enim aliquid nimia necessitas uenire conpellit · Unde quasi

miratur hominē rusticū romā uidere potuisse. LIBERTAS. Amor
libertatis. et alter dicit seruus. libertatē cupio. Alter ingenuus. Ille enī
carere uult seruitute. hic habere liberā uitā p suo scilicet arbitrio agere.
Sed nunc uirgilius sub psona titiri. dicit se amore libertatis. Romam
uenire conpulsum. Et item latenter carpit tempora. quibus libertas
non nisi in urbe roma erat. Aut certe simpliciter intellegamus hoc loco
titirū sic pastorē locutum. Nam ubiq: eū theocritus mercennarium
inducit. Item uirḡ. ut titire dum redeo breuis ē uia. pasce capellas.
QUAE SERA TAMEN RESPEXIT INERTEM. Desidem se non requirentē.
Nam culpat suam inertiam. qđ non ante romam ierit. et sit usus ·puer· libertate
qua iam coepit prouectioris aetatis. CANDIDIOR POSTQUAM TONDENTI
BARBA. Aut mutatio personę ē. ut quendā rusticū accipiamus loquentē.
non uirgilium p allegoriam. Nam ut diximus XXVIII. annorū scripsit bucolica.
Aut certe ē. mutanda distinctio ut sit non barba candidior. sed libertas. Nam
XXVIII. annorum barbam potest quis uis metere sed non canā. et bene
candidior libertas. ut intellegamus etiam ante in libertate sed nō tali fuisse
uirgilium. ET LONGO POST TEMPORE UENIT post quam nos amar. h. g. R.
Iungendum est hoc totū. Nam duplici ratione tempus ostendit quo eum
libertas aspexerit. Idē quando coepit secare barbam. et relicta galatea
amaryllidis amore detinetur. Allegoricos aūt hoc dicit. post quā relicta man
tua romam me contuli. Nam galathea mantuam uult ēē romā amaryl
lida. Et bene tempora quasi rusticus conputat a barbę sectione. LONGO
POST TEMPORE. Aut archaismos ē. antiqui enim post ante. circum.
etiam ablatiuo iungebant. quod hodie facere minime possumus. Aut
longo post una pars orationis. ut sit sensus uenit tempore longo post.
sic multo minus. multo magis post modo. oratius post modo qđ mihi
obstat clare multumq: locuto. Et longo post. ut post posita uideatur ēē
praepositio et iunctitatē coacta; fatebor enim. hoc p parentes inductū ē.
NEC SPES LIBERTATIS ERAT NEC CURA PECULI. Nec sperare poterā
libertatē in oppressa ciuitate. Nec habere curam patrimonii. pe
culi aūt ait antiq: dixit quia omne patrimoniū apud maiores

peculium dicebatur · a pecoribus in quibus eorũ constabat uniuersa substan
tia · unde etiam pecunia dicta ẽ a peculio. Aut certe & hoc ad mores illius
temporũ pertinet · Nam modo serui tantum peculiũ dicimus · ut uideatur
se patrimoniũ suũ dixerit peculiũ ac si seruus eẽt · quia sedulo apud maio
res suos seruisse memorauit · Sane peculi · p peculii · p sinceris indictum est ..
EXIRET UICTIMA SEPTIS · Septa proprie sunt loca in campo martio
inclusa tabulatis · In quibus stans · p · r̃ · suffragia ferre consueuerat ·
Sed quõ haec septa similia sunt ouilibus duo haec inuicem pro se ponuntur ·
ut hoc loco septa pro ouilibus posuit · Itẽ lucanus econtra et miserae maculũ
ouilia romae · Iuuenalis antiquo quae proxima surgit ouili · Sane pinguis
melius adueximus qui ad censũ refertur · INGRATE URBI · Quia cũ
alimenta ciuitatib; praestentur ex rusticorũ labore · et in his rustici & de
ridentur a ciuibus et multa perdunt · et aduectarũ rerũ pretia iniqua
suscipiunt · AMARILLI UOCARES · Uocatiuus graecus ẽ qui breuis ẽ quoti
ens cumq; nominatiuus is terminatur ut amarillis pieris · oratius dulceque
strepitũ pieri temperas · SUA POMA · Idest ipsius arboris poma proprii ·
ALLIA SERPILLUMQUE · Erbas calidas quae estum repellunt ·
Nam ut & iam plinius dicit in naturali historia omnis medicina aut a con
trario · aut a simili quaeritur · Unde & iam calor potest aut frigore aut
alio calore depelli · hinc est · quod in ultima egloga cũ amator remediũ
quaerit ardori · dicit se iturũ · aut ad scythiam aut ad aethiopiam ut aethio
pum uersemus oues sub sidere cancri · Sane serpillus herba ẽ quã greci
erpyllon dicunt · In multis enim nominibus quae in greco aspirationem ha
bent nos p aspiratione · s · ponimus · Inde est p erpillo serpillũ · p ex six ·
p epta septem · RAPIDO ESTU · Uehementi feruenti · fessis aut t aestu · t la
bore · AT MECUM RAUCIS · T · D · U · L · ad si p · d fuerit · erit hyperbaton · ut sit
dum tua lustro uestigia · ad me arbusta resonant cũ raucis cicadis · Sed meli
us est · ut at · coniunctio sit · & ita intellegamus · testilis herbas tritas messorib;
portat · uerũ mecũ resonant arbusta a raucis cicadis · TRISTES AMARILLIDIS
Bene addidit tristes · plerumq; enim ut ait terrentius amantiũ ira amoris
integratio est · ut ueram iram ostenderet · non fictã illi quae aliud gratiae · habere · esset ..

Q̃d & hucae require in capite libri huius

f

Unde hortatur ut ī gratiā perueniat. SUPERBA FASTIDIA. Ex fastidio enim
uenit omnis superbia. NONNE MENALCAM. Iste dicitur amasse uirgilius.
Alexandrū quē donauit ei pollio. et cebetē puerū cum leria puella. quos a
mecenate dicitur accepisse. Unde uolunt quidam per amarillida leriā.
per menalcam cebetem intellegi. O FORMOSE PUER. Bene dicit donat
suspendendum. o. et sic dicendū formose puer. ut intellegamus pitā eum
alium uoluisse dicere. sed in haec uerba ne alexin offenderet. Amoris neces
sitate conpulsum. NE CREDE. Ne confide. Salustius. uirtuti satis credebant. id confidebant
ALBA LIGUSTRA. C. Et rustice et amatorie ex floribꝫ facit comparationem.
Ligustrum aū flos ē. candidus. sedulissimus. uacinia uero sunt uiole.
quas purpurei coloris ēē manifestum ē. QUAM DIUES. P. N. Tria sunt
quibus amatores possunt placere. diuitiis. pulchritudine. cantilena. que
omnia se ualere commemorat. Et multi secundum homerum quatt.
KAIRAAAEKON. legunt. niuei quam lactis. Sed melius est quam diues
pecoris niuei. Nam candidę oues in ingenti sunt ptio. Unde in georgicis le
gimus. continuoq; greges lege mollibus albos. Item alibi munere sic niueo
lane si credere dignum ē. MILLE MEAE SICULIS ERRANT. I. A. Theocrit
botaxiai abockω. Errant aū cū securitate pascuntur. & qd att agnis
et asexu. et ab aetate laudauit. LAC MIHI NON AESTATE NOUUM. N. F. D.
Multo melius quam theocritus. Ille enim ait tyros moeo. ΥΑΙΝΕΙΟΥ
ΤΕΝΕ ΕΡΙΟΥΤΕΕ ΝΟΝ ΠΩΙΙΗ. Sed caseus seruari potest. Nō mirum est
si quouis tempore quis habeat caseum. hoc uero laudibile est si quis habeat
lac nouum. id est colustrum. quod neutri generis est. Nam feminini ēē poe
nitus non potest. Sane hunc uersum male distinguens uirgiliomastix. uitupe
rat. lac mihi non aestate nouum non frigore defit. idē semper mihi dēē.
AMPHION DIRCEUS IN A. A. Amfion et Zethus frs fuer. ex ioue et antiopa.
sed Zethus rusticus fuit. Amfion uero musicę artis peritus. Sane aracinthus
mons est thebanus. unde acteo litorali debemus accipere. ut ad peculiarem insulam
secerte tio de asta. non ad theniensis. lic& athene primo actis dicte sint.
Quā quā pleriq; acteo. aracintho atheniensi accipiunt. Non qd aracinthus
apud athenis ē. sed ostenditur rustici inperitia. Nam et theocritus ad sepri

mendum rustici simplicitatē. multa aliter quā res habet dicit. hac ratio
ne potest et araxes et rete fluuius accipi. cū mons sit. sed ut diximus scithiae. NEC
SUM ADEO INFORMIS. Uerecunde suam commemorat pulchritudinē. sic cice
ro in celiana. ut eum peniteat non deformem eē natum. Nam pulcher sum non
uoluit dicere. IN LITORE UIDI CUM P. U. S. M. Negatur hoc per rerū naturā
posse fieri. sed theocritū secutus ē qui hoc dicit de cyclope. sed illic ē excusatio
uel quia ingentē habet oculū cyclops. uel quia filius neptuni est. Unde quia
in litore. uolunt qd in aqua a fluctib; derelicta in lacuna litoris. se uidere po
tuisse. quam rem illud excludit. cum placidum uentis staret mare. Sed in eo
in mari imago non cernitur. quia non stat. Quod si stet non potest etiam nobis
imaginē reddere. NON EGO DAFNIM. Dafinis fuit filius mercurii. formo
sissimus puer. qui primus dicitur pastor fuisse. SI NUMQUAM FAL
LAT IMAGO. Nulla enim res ita decipit quemadmodū imago. Nam et in
speculo contraria ostendit uniuersa. & in aqua remum integrū quasi frac
tū uidemus. Quod & iam cicero in tusculanis plenius docet. Te aū iudice aesti di Cicero.
cer& qui meā respicis pulchritudinem. TIBI SORDIDA RURA. Utinam li
beat tibi mecum habitare rura tibi sordida. id est quae tu putas sordida.
nam tibi bis accipimus. Sane melius habito illam rem. quā habito illic re
dicimus. Nam & iam principalitas uerbi huius frequentatiui accusatiuū regit
ut habeo illam rem. Inde fit habito illam rem. non in illa re ut habitare casas.
FIGERE CERUOS. Aut furcas. quae figuntur ad casae sustentationē. quae dictae
s ceruI. ad similitudinē cornuum ceruinorum. aut qd melius ē. figere ceruos.
uenari et iaculari intellegamus. ut magis ad uoluptatē eum quā ad la Uenor
borē inuitare uideatur. UIRIDI IBISCO. Ad ibiscum compellere. aris
scilicet a lacte depulso. Ibiscus aū genus ē herbae. & sic dixit ibisco.
ad ibiscum ut it clamor caelo idē ad caelum. IMITABERE PANA. Exemplo
numinis. in agris mecū poteris canere. Nam pan deus est rusticus in na
turae similitudinē formatus. Unde et pan dictus ē. id ē omne. habet
enim cornua. in radiorū solis & cornuum lunae similitudinem. rubet
eius facies. ad etheris imitationem. in pectore nebridem habet stellatam. NE
ad stellarū imaginē. pars eius inferior. hispida est. propter arbores.

uirgulta ferat. caprinos pedes habet ut ostendit terrae soliditatem. fistu
lam VII calamorum habet. propter armoniam celi in qua VII soni sunt.
ut diximus in eneide. VII discrimina uocum. recuruum baculum calauro
pa habet. id est pedum. propter annum qui in se recurrit. quia deus toti(us)
naturae dicitur. a poetis fingitur cum amore luctatus et ab eo uictus.
quia ut legimus omnia uincit amor. Ergo pan secundum fabulas. amans syrin
gam nympham. amisse dicitur. quam cum sequeretur. illa implorato terrae
auxilio. in calamum conuersa est. quem pan ad solatium amoris. incidit
et sibi fistulam fecit. Sane sciendum pana pa habere accentum. graeca
enim monosyllaba quae ad nos transeunt. crescunt in obliquis casibus.
et in genetiuo et datiuo tantum singularibus et datiuo tantum singularib;
ultimae syllabae accentum dant. ut panos. pani. trocos. troci. plurales
Nam isti duo ita habent accentum. licet ad nos transire non possint.
PENITEAT CALAMO TRIUISSE L. Non tibi parum uidetur. Teren
tius. at enim quantum hic operis fiat penitet. id est parum uidetur.
Et notandum. peniteat triuisse praeteritum pro praesenti positum. usus patitur
quod in defectiuis licenter fit. ubique praesens non inuenitur. ut quamqui
animus meminisse horret. LABELLUM. inanissam. quam quidam
temptant facere discretionem. ut uirorum labra. mulierum labia dicant.
QUID NON FACIEBAT AMINTAS. Quemadmodum mihi non obseque
batur. et ex effectu alterius hunc cogit. DISPARIBUS VII C. CICU
TIS. Inaequalibus cannis. nam et armonia inaequalis est. cicuta autem est.
quod est inter cannarum nodos. CONPACTA. coniuncta ut tectum con
pactis cratibusque. e. i. ET DIXIT MORIENS T. N. H. I. S. Commendat mu
nus. et ex eo quod et hereditarium datum est. et ex eo quod inuidiam meruit.
Nam res optime et difficile donantur a uiuis. et acceptae facile merentur inui
diam. NEC TUTA MIHI UALLE REPERTI. commendatio a difficultate
sic in primo reliquias troia exardente receptas. SPARSIS ETIAM NUNC P A.
Qui habent adhuc maculas a prima aetate uenientes. Accessu enim temporis.
mutant colorem et eorum maculae esse gratiae minoris incipiunt. Ergo aut hoc
dicit seruo tibi capreolos. qui adhuc sunt pellibus albo sparsis. quos etiam

Terentius

Armonia

nunc tibi seruio · idest · aut quos adhuc tibi seruo licet roget thestilide
amica · quae eos a me cupit abducere · Siccant · fugiunt · ORAT ABDUCERE
Orat ut abducat · figuratum est · ut donat habere · idest donat ut habeat ·
ET FACIET · Noluit dicere et faciam · ne quem amabat offenderet si se uellem
dixisset · dare alteri munus quod ipsi praeparauerat · HUC ADES O FORMO
SE PUER · T · L · P · E · F · NYMFAE CALATHIS · Tantum honoris habet
puero · ut ei dicat · etiam numini obsecutura · Sane calathus graecum est · Nam
latine quasillum dicitur · cicero in philippicis · at uero inter quasilla pen Cicero.
ditur aurum · CANDIDA NAIS · Uel pulchra · uel dea · Nam dii umbris
contrarii sunt · quas nigras esse constat · hinc est candidus insuetum miratur
limen olimphi · PALLENTES UIOLAS · Amantium tinctas colore · Oratius Oratius.
et tinctus uiola pallor amantium · Unde non praeter adfectionem amantis
eos flores nymphis dicit offerre qui sunt amantibus similes · Sane papauer
Narcissus anethus · pulcherrimi pueri fuerunt · qui que in flores suorum nomi
num uersi sunt quos ei offerendo quasi admonet · ne quid eorum huic tale ali
quid umquam ex amore patiatur · TUM CASIA · herba suauissimi odo
ris ut sequentia indicant · quam graeci casiam dicunt · et sic dictum est tum casia atque
aliis intexens · suauibus herbis · ut in salustio leonem atque alias feras · MOLLIA Salustius.
LUTEOLA · P · U · C · Mollia uaccinia pingit · idem conponit · de calta luteola ·
Nam nisi luteola uaccinium sit casus non stat uersus · Mollia uero tactus plurimi
scilicet · et hoc dicit · ex colorum diuersitate quaerit ornatum · CANA LEGAM
TENERA LANUGINE MALA · Mala dicit cydonia [cozzan] · quae lanuginis plena sunt · sed non
praeter obliquitatem · Nam ut in aeneide diximus · apud cretenses infamis genus
iuuenibus fuerat · non amatos fuisse · et uerecunde rem inhonestam supprimit ·
quam theocritus aperte commemorat · CASTANEAS QUE NUCES · Bene spe
ciem addidit · dicens castaneas · nam nuces generaliter dicuntur omnia tecta
corio duriore · ut auellane · amigdali ne glandes castaneae · sicut e contra
poma dicuntur · omnia molliora · MEA QUAS AMARYLLIS AMABAT ·
Nec eas uiles existimes · quas amaryllis est amare digna · Nam apud illam
ingentis fuerat honoris · CEREA PRUNA · Aut cerei coloris aut mollia ·
oratius · cerea telefi laudas brachia · HONOS ERIT HUIC QUOQUE · P · Oratius.

Siue dilectum fuerit. sicut castaneę. inhonore fuerunt amatae amaril
lidi. O LAURI. Licet horatius dixerit. depone sub lauru mea. melius tamē
iuxta secundā formā inflectere. Nam melius sonat. PROXIMA MYR
TE. Vel uicina lauro ł ad odorem proxima. potest enim utrumque intellegi.
SIC POSITAE QUONIAM S. M. O. Quoniam permixtione una suauē odorē creant.
RUSTICUS ES CORIDON. Arguit se stultitiae. qd eū se sperat placare mune
ribus qui potest habere meliora. Nam supra ait. delicias domini. IOLLAS.
ł ditior amator. ł eius dominus. HEU QUID UOLUI MISERO MIHI. Quo
modo eum dicit discedere. quē supra cū eo dixerim nō fuisse. Nam ait solus
montibus et siluis. ratione non caret. Epicurei enim dicunt. qd & cū cicero tractat
geminam esse uoluptatē. unā quae percipitur. et alterā imaginariam scilicet eam
quae nascitur ex cogitatione. Unde ita debemus accipere. hunc usum per cogitationem
illa imaginaria uoluptate. qua et cernere et adloqui uidebatur absentem.
Sed post quam obiurgatione sua in naturalem prudentiā ē reuersus. caruit utique
illa imaginaria uoluptate. ubi nunc sibi se offuisse dicit, per hanc ratiocinationem
rusticus es corydon. nec munera curat alexis. nec si m. c. c. iolla. FLORIBUS AUS
TRUM. Quo facilius arescunt, FONTIBUS APROS. Qui fontes puros coenosos
efficiunt. QUEM FUGIS A D. Iterum per fantasiam quasi ad presentē loquitur et
quasi ille dixisset siluas, hic infert. habitarunt di quoque siluas. Dardani
us que Paris et iam ut habitarent siluas. qui de dearum pulchritudine
iudicaret. PALLAS QUAS CAT. colat. Ideo dea arcium (arciu) minerua dr.
quod de capite iouis nata ē. Sed quia dea ē artium. et ingenii. ideo
ista finguntur. Nihil enim excellentius est ingenio. quippe quo reguntur
uniuersa. TORUA LEAENA LUPUM S. Theocriti sunt isti uersus. & bene
se reuocat ad rusticas comparationes. Paene enim fuerat lapsus dicendo pal
las quas condidit arces. Leaena aū dictū ē. sicut dracena, et qd ait
torua leaena lupum sequitur. uerum ē. nā necesse ē ut ueniente lupo
aduentus agnoscatur leonis. TE CORY DONO ALEXI. Dono a. antibacchius e.
redo breuis fit. quia uocalis uocalem sequitur. Sic homerus. TIA ANXPO
NE NII POLIC. Trahit sua quemque uoluptas. Notatur a certis quod
hanc sententiam dederit rustico supra bucolici carminis legem. aut possibilitatē.

Horatius.

Epicurei & cicero. gemina uoluptas.

Fantasia.

R

ARATRA IUGO REFERUNT S. I. Ostendit iam uidere fessos uomerem inuersum
boues collo trahentes languido. Et hoc uult dicere. Omnia incepto amore fini-
untur. SOL CRESCENTES D. D. U. Variauit. Nam ait supra maioresque
cadunt altis de m. u. Duplicat autem auget. Sallustius et mariis uictus duplicaue- Salustius.
rant bellum. ME TAMEN URIT AMOR. Cum iam calor sit solis exhaustus.
Que te DEMENTIA CEPIT. Id est circa morbum uacas cum multa sint que
debeas magis perficere. SEMIPUTATA TIBI F. U. I. ulmo est. Plus est quam semiputata
dicere. Tollerabilius enim est non incipere aliquid quam incepta deserere. Hinc est
illud in primo. Mene incepto desistere uictam. Item in georgicis atque opere in medio
defixa reliquid aratra. Sane geminam arguit neglegentiam. Et quod semiputata
uitis est et quod frondosa ulmus. Nam utrumque obest. Unde est in georgicis bis uitibus
ingruit umbra. Et aut simpliciter intellegimus hunc locum ut suam arguat neglegentiam
aut certe illudens. Non mirum me esse dementem quia habeo uites semiputatas. Nam
in sacris dicitur quod corripiuntur furore qui sacrificauerit de uino quod est de uitibus
inputatis. QUIN TU. Quin immo hortantis est. QUORUM INDIGET USUS. Est que rusticus
usus requirit. Sane egeret ille rediximus. Indiget ille senatu. Et eget illius rei. unde est
indiget. Nam et hoc utroque iungitur casu. DETEXERE. Multum texere. Figere.
perficere. Nam modo de inminuentis est sed augentis. INUENIES ALIUM SI TE
HIC FA. Alium alexin aliumque puerum formosum qui te minime spernat. Et uolunt quidam
hoc loco allegoriam esse antiquam in augustum ut intellegatur Inuenies alium imperatorem
si te augustus contemnit. pagis rogantem. Sed melius simpliciter accipimus hunc
locum. Nam nihil habet quod possit aduersitatem [?] Illud uero paulo post pe-
ne aperte dicetur in augustum caesarem. Quem fors omnia uersat. III EGLOGA.

DIC MIHI DAMOETA. Transit in eglogam plenam iurgii [?] et contumeliarum pastoralium. .III.
Qui enim bucolica scripsit curare debet ante omnia ut dissimiles sibi sint eglogae. Quod
etiam uirgilius fecit. Nam prima habet unius otium et alterius qui de suo agro pel-
litur conquestionem. Secunda amantem exprimit rusticum. Haec uero litem habet
et altercationem. Unde etiam dramatico caractere scripta est. Nam nusquam poeta lo-
quitur. sed introductae tantum personae. Nouimus autem tres caracteres hos esse di-
cendi. Unum in quo tantum poeta loquitur ut est in tribus libris georgicorum. Alium
dramaticum in quo nusquam poeta loquitur ut est in comoediis et tragoediis.

14

... mixtum ut in eneide. Nam et poeta illic et introductae personae loquuntur.
Hi tres characteres in bucolico esse conueniunt carmine sicut liber etiam iste demonstrat.
Habet ... in quo poeta loquitur tantum. Sicelides musae paulo maiora. habet
mixtum ut extremum hunc arethusa mihi c. l. Nam et ibi gallum illic inducit loquen
tem. habet dramaticum ut in prima egloga. Item in hac quam miro ordine
ex rebus communibus ueniente composuit. habet enim in ipso quasi primo
occursu litem et iurgium. Inde queritur iudex. quo praesente habeant conflictum
et decertationem. Sequitur inde sententia quae uniuersa concludit. Cuium
pecus. Ab amaritudine coepit. Nam dicendo cuium pecus. ostendit eum esse
r mercennarium. Cuium autem antique ait. ut ait omo eo teleuton. ne diceret
cuius pecus. quod ... trium generum antiqui dicebant. sicut nostra mea meum
sic cuius cuia cuium. Terentius. quod uirgo cuia est. NON UERUM EGO
Terentius NIS. Amare etiam hic riualis eius pecoris esse dicit. ut et durum illius ostendat
Riualis et dicat duritiam esse huius. Siquidem riualis eius tradidit omnibus solus amice co
mmunis amoribus uacet. MIHI TRADIDIT. Meae fidei commisit. et credidit.
NEERAM. Amicam communem sui et menilce. DUM FOUET. Dum
placetur. PRAEFERAT ILLA UERETUR. Ac si diceret. Ideo timet ab illa
discedere. quia scit me praeferri si ipse discesserit. BIS MULGET IN HORA.
Quod iuxta proprium dictum debet in ouibus fecundis fieri. Nam plaude in georgicis
posuit. Bis ad diem mulgeri oues dicens. Quae surgente die mulsere ho
risque diurnis. Nocte premunt. quod iam tenebris et sole cadente. Sub
lucem exportant calathis. Quid autem sit bis mulget in hora ipse dicit. et sucus
pecori et lac. s. c. PARTUS. Melius hic distinguitur. licet possit dici
etiam partus ista. Sensus autem est. Noli ualde haec obicere. tamen scias uiris
fortibus obiciendis rapinas. Ipse enim ait inuicem conuectare iuuat
praedas et uiuere rapto. NOUIMUS ET QUI TE. Subaudis corruperint.
quod subpressit uerecunde. licet theocritus aperte ipsam turpitudinem
ponat. et exprimat. SACELLO. idem in loco sacro. Nam diminutiuum de
templo est. TRANSUERSA TUENTIBUS. HYRCIS. hircos. idem capros li
Horatius bidinosa constat esse animalia. Unde horatius. libidinosus immolabitur
caper. et agna tempestatibus. Quod etiam plinius secundus dicit.

Id est eo sic casu aliquo coeuntes uiderunt. adeo indignantur ut in eos paene im
petum faciant. hinc est transuersa tuentibus hircis. id est uirum turpiter uide
re indignantibus. Alii hoc improbant et legunt hirquis; hirqui autem sunt ocu
lorum anguli secundum suetonium tranquillum. In uitiis corporalibus ut sit sen
sus. Nouimus qui te corruperint hirquis transuersa tuentibus; ut sit in ual
lem peculis in hirquos retortis. Quam rem solet libido perficere. Unde iu — Iuuenalis.
uenalis. oculosque in fine trementes; persius. patranti fractus ocello. SED FA — Persius
CILES NIMPHAE RISERE. Ideoque indulserunt nimphae. quia mites sunt exorabiles;
Sic in georgicis. et faciles uenerare napeas. TUM CREDO. et rustice et mu
taliter respondet. Non enim ante purgat obiecta. sed alia obicit; hoc enim
uani facere consueuerunt. cum aut non potuerint aut noluerint obiecta dissoluere.
MALA FALCE. Qui tum male uteris. et dictum est ex affectu utentis. Sic inutile
ferrum cingitur. In hoc autem maximum nefas est quod ait. uites nouellas. qui ue
rule et cum utilitate inciduntur; fuerat autem capitale supplicium arbores alie
nas incidere. Et arbustum quidam locum in quo arbores sunt uolunt accipere.
sic salictum. FRACTAQUE. Nam habent arma pastores ut in georgicis docuit.
Armaque amicleumque canem. cressamque faretram; PERUERSAE MENALCA.
Aut conuersa ad turpitudinem aut ut intellegamus fuisse quendam menalcam no
bilem. ut istum puerum menalcam dixerit illius conparatione. Sic sallus
tius. scaeuus iste romulus. ALIQUA. Aliqua ratione. QUID FACIANT
DOMINI. FURES. plerumque personas suis nominibus exprimunt. plerumque
etiam possessa designant. ut si dicas philosophus nomen ipsum ponis.
Quam uelis dicere sapientiae operam dantis personam exprimens per officium.
sic hoc loco fecit. Nam pro seruo furem posuit. furta enim specialiter seruorum sunt.
sic plautus de seruo homo est trium litterarum. id est fur. NON EGO TE UIDI. Ma — Fur
nifesti enim furti arguit dicendo uidi. EXCIPERE. Dolo capere. unde excipit
bulas . . . LATRANTE LYCISCA. Licisci. ut etiam plinius dicit canes
nati ex lupis et canibus cum inter se forte misceantur. POST CARECTA. In
loco caricis plena. Carix autem herba est acuta et durissima sparto similis. — Spartum
Aliubi et carice pastus acuta. Sane hoc loco superfluam uolunt esse allegoriam
dicentes non usquam lectam de uirgilio. Aiunt enim hoc . . .

ediarum scriptor habuit uxorem litteratissimam cum qua uirgilius adul
terium solebat admittere. cui etiam dedit scriptam tragoediam quam illa ma
rito dedit tamquam a se scriptam. hanc recitauit uarius pro sua. Quam rem dicit uir
Hor. gilius per allegoriam. Nam tragoediae praemium caper fuerat; Oratius; Carmine qui
tragico uilem certauit ob hircum. sed melius simpliciter accipimus. Refutandae enim
sunt allegoriae in bucolico carmine; nisi cum ut supra diximus ex aliqua agrorum perditorum
necessitate descendunt. MEUS CAPER. Debitus merito uictoriae. REDDERE
POSSE NEGABAT. Scilicet ne suo iudicio uideretur esse superatus. CANTANDO TU ILLUM.
Inperitus peritum; Cera iuncta fuit; Supra pan primos calamos cera coniun
gere plures instituit. IN TRIUIIS. Consuetudo enim fuerat. ut per triuia et qua
driuia ulularent. et flebile quiddam in honore dianae canerent rustici ad
reddendam cereris imitationem. quae raptam proserpinam in triuiis clamore requirebat;
Nouimus autem eandem esse proserpinam quam dianam; sic in aeneide. nocturnisque hecate
triuiis ululata per urbes. MISERUM CARMEN. Triste flebile. quale canunt
stipulae. et quod congruit ad imitationem matris orbatae. UIS ERGO INTER NOS. Aut
nostri comparatione. aut quod melius est nullo iudice praesente; Postea enim ex inprouiso palemon ad
uenit. UICISSIM EXPERIAMUR. Id est amoebeo carmine. Amoebeum autem est quotiens qui
canunt et aequali numero uersuum utuntur. et ita se habet ipsa responsio. ut aut maius
aut contrarium aliquid dicant. sicut sequentia indicabunt. EGO HANC UITULAM. Subdistingue
ut ita intellegamus ne eam uilem existimes. BIS UENIT AD MULCTRAM. BINOS ALIT UBERE
FETUS. Ut eam laudare et ex fetu et ex aetate uideatur; Male enim quidam quaestionem mouent
dicentes. uitulam paruam esse. nec congruere. ut eam iam enixam esse dicamus. sed debere nos iu
uencam subaudire. Ut sit. ego hanc iuuencam pono. uitulam ne forte recuses. Nam et uitula
a uiridiore aetate dicta est. sicut uirgo. et paulo post ipse dicturus est. si ad uitulam spec
tas. nihil est quod pocula laudas. Item. et uitula tu dignus et hic. Unde iuuencam subaudire
non possumus. Sed secundum superiorem sensum intellegamus. Uitula enim est nomen aetatis non
quod tantum ante partum uaccae possideant. MULCTRAM. et feminino genere dicimus
haec mulctra. et neutro hoc mulctrare. Unde est in georgicis implebunt mulctraria uaccae.
Alii faciunt discretionem. ut sit mulctra tempus quo mulgentur animalia. mulctrale
in quo mulgentur. DEPONO. In sponsione colloco sequestro. DE GREGE NON AUSIM
D. E. Supra enim eum aliena pascere dixit animalia. ut dic mihi damoeta cuium p.

INIUSTA NOUERCA · Epitheton generale nouercarū · BISQ: DIE · N · A · pecus · et ḋdu
dit ad pascua · et cū inde reuertitur · ALTER ET HAEDOS ; Male quidā priuignū acci
piunt · Alt̄ enim de duob: dicim̄ · non de trib; Unde alter de nouerca intellegū
nenos mouet · q̄d alter dixit de femina · nam et in subaudicione ponunt̄ ex que possum
dicere · et sciam̄ quia quotiens hæc duo genera · iungunt̄ · femininū p̄ponderat · INSA
NIRE LIBET · Q: UO TIBI · Uel sub sponsione contendere · uel q̄d melius ē · carmina con
ponere ; Nam insani dicunt̄ poetæ · DIUINI OPUS ALCIMEDONTIS · Laus ab arte · cicero
pol..latū ēē dicebant · pocula aū faginea · quasi rē maximā · QUIBUS TORNO FACILIS
D onatus sic legit · Legitur tamen et torno facili ad excludenda duo epitheta q̄d ē
in latinitate uitiosum · si sit lenta facilis uitis · CORYMBOS · Uuas ederarum · Co non ·
Dux fuit cui nomen dicit · quia in omni ū ore uersatur · Nam filosophi tacet · q̄d non fa
cile potest ad rusticū p̄uenire · et bene ea dicit filosofi · que ad rusticū p̄tinent · ut
tempora que messor · que curuus arator haberet · RADIO · Id ē uirga filosoforum
qua geometriæ lineas indicant · Inuenta aū est · hec ars · tē pore quo nilus plus æquo
crescens confudit terminos possessionū · Ad quos innouandos adhibiti s̄ filosofi ·
qui lineis diuiser̄ agros ; Geometria dicit cū non tantū terre · sed et maris et celi ·
et aeris spatia · metiri consueuerit · Significat aū aut aratū · aut p̄tholomeū · aut eu
doxum ; NEC DUM ILLIS LA · ypallage est ; pocula enim labris adhibemus · ut da
re classibus austros ; & tantā in eis dicit uenerationē · ut nec dū illis usus fuerit · IDEM
ALCIMEDON · Irrisio ē · facta iteratione uerborum · et mire om̄a in uituperationē
trahit · que ille laudauit · et nobis fecit · Ac si diceret · putas te solum habere pocula ·
C ui enim alcimedon n̄ fecit · tu pre uerentia ea n̄ tangis · hæc uideo quia uilia esse
existimo · MOLLI ACHANTO ; Quia ille dixerat · lenta uitis · SILUASQ: SEQUENTES ·
N on secutas · sed quasi adhuc sequentes · NUMQUAM HODIE EFFUG ; Ac si diceret
excusationes ne contendas requiris · non quia uilia æstimas pocula · UENIAM ; Des
cendam · AUDIAT HECT ; Subaudis aliquis · Tantū aū ideo · quia suspicatur eū
uictū non posse cedere · qui ita &iam ante certamen est contumax · UEL QUI ·
Q uasi requirentis est · cū subito palemon · Alii distingunt · uel qui uenit · Bene
aū dubitat · ne eū ipse inmisisse uideatur · et sit credibile q̄d ad eius iudicet gra
tiā ; hoc &iam dameta sentiens dic · nec quē quā fugio · id ē consentio etiā ad e
diticiū iudicē · editicius aū ē iudex · quem una pars elegit · UICINE PALAEMON

Terentius — Beniuolum reddit · ex ciuitatis commemoratione · Terentius · uel uirtus metua · uel
mancipat · quod ego in propinqui parte amittere puto · NUNC OMNIS AGER NUNC OMNIS
PARTURIT ARBOS · Ipse alibi · parturit almus ager · Sane bene subdidit · nunc
frondent siluae · referens ad arbores steriles; Nam parturiunt · de pomiferis dicimus ·
Uult aut tempus exprimere · quo et delitiae sint · magris · et rustici minus laborant ·
ut sit duplex ad carmen eorum inuitatio · MENALCA · ALTERNIS DICETIS; Quia quasi
iratus fuerat · quod damoetę prius locus dabatur; ait · Alternis dicetis · In amoebeo
enim carmine · difficilior pars respondentis ē · qui non pro suo arbitrio aliquid dic̄ ·
sed aut maior ē · aut contrariā format responsionē · ut diximus · supra ; CAMENAE ·
Musę · quibus a cantu nomen est inditum · AB IOUE PRINCIPIUM MUSE · Uel musę
meae ab ioue ē principiū · uel o musę sumimus ab ioue principiū ē aut temerati ·
quia τε ΚΑΑΙΟCΑΡ ΞωΜΕΘ ΛΟΝΟΥΑC ΠΟ ΙΑΝΑ ΡΕCΕ ω ΜΕΝΑΡΡΗ
ΙΟΝ · Iouis omnia plena · Lucanus · iuppiter ē quodcumq; moueris; Ipse alibi · spiritus intus
Lucanus — Alit · totamq; infusa per artus mens agitat molē · Ipse enī ē spiritus · sine quo nihil mouet'
aut regitur · COLIT TERRAS; Amat; Ceterū superior colitur · non colit superio[infe]
rem · Sic alibi · unā post habita coluisse samo · idē amasse · Nec mirū siculus sup
sit ab ioue principiū · quē amare terras constat · et habere carminū curā ; ET ME
FOEBUS AMAT · Aut simile ē quod dic̄ · quia unicuiq; dīs quē colit summus uidetur ·
ut summe deū sc̄i custos soractis apollo · ita apollinē exequauerit ioui · aut certe ordo
sit talis · me & foebus amat · ut et plus dicat · nec ioui uideri apollinē conparare · SUA
MUNERA; Ipsi grata · idē laurus · et yacinthus; nā sciml ut dafnen ladonis fluminis
archadię filiā · dilectā ab apolline · et terrę miseratione in laurū conuersam · & yacinthū
amatū · ta a borea quā ab apolline · Qui cū magis apollinis amore letaretur · dū exerceret'
disco · ab irato borea · eodē disco ē interemptus · et mutatus in florē nominis sui · ANTE UI
Horatius — DERI; Antequā latitat; Oratius · nunc & latentis proditor · intimo gratus puellę risus ab
angulo · OFFERT ULTRO · Iste plus dic̄ · lege amoebei carminis · DELIA NRIS · Delia
alii amicā priorē uolunt · alii dianā · que ē a delo · et ē canibus nota · per quos ue
namur · quasi de uenationis · Nam si ad amicā referens · hoc dic̄ ; sic ad me frequenter
amica mea uenit · ut canibus meis notior sit · quā amica delia · PARTA · PREPARATA
MEAE UENERI; Meae amicae · AERIE · Aerii coloris · CONGESSERE · Nidificare[ue]
AUREA MALA · X · MI SI ; plus dicit · Nam cū ille dixisset se eē missurum ·

Iam misisse confirmat. AUREA autem aurei coloris. & uoluit quidam hoc loco allegoriam esse ad augustum de xii eglogis quod superfluum est; Que enim necessitas hoc loco allegoriae. DIUUM REFERATIS. ad ista inquit meum dulce locuta est galatea. ut deorum auditu eius digna sint uerba. ANIMO NON SPERNIS; id est libentissime (amas) habes; & est antiqua figura. sicut munera nec sperno. Et multi hunc locum allegoricos acceperunt. ut uideatur augusto dicere. quid prodest. quia me diligis. si ad capiendos hostes pergens in otio me relinquis. Dicitur enim uirgilius sequi uoluisse augustum contra antonium ad actiaca bella properantem. RETIA SERUO; Que res in uenatione minus possidet uoluptatis. AMINTA. Uocatiuus grecus est; et sciendum graeca nomina in as exeuntia siue crescant siue non crescant in genere suo uocatiuum in a mittere. ut eneas aeneae. oenea. pallas pallantis. palla. ut non haec o palla dederas promissa parenti; PHYLLIDA MITTE MIHI. Amicam comunem. causa natalis diei in cuius tantum sacrificio licebat uoluptatibus operam dare. Nam in aliis sacrificiis erat castitatis obseruatio. quod & iam sequentia indicant ubi dicit. cum faciam uitulam. id est cum pro frugibus sacrificare coepero. tutumi uento; Sane natalis apud maiores plenum fuerit posteritas natalis (dies) cepit; Nam cum oratius diceret natalis grate numeras; Iuuenalis ait. natali coruine die mihi dulcior haec lux. CUM FACIAM UITULAM PRO FRUGIBUS IPSA UENITO. cum sacrificium uero. et figurate faciam uitulam ait. ut faciam ture facta magna. Oratius seu poscat agna siue malit hedo. Dicit autem hoc sacrificium arua(m)bale. quod arua ambiat uictima. hic ipse in georgicis terque nouas circum felix eat hostia fruges. sic amburuale uel amburbium dicitur sacrificium. quod urbem circuit. & ambit uictima. UALE UALE INQUIT IOLLA. Hic pastor aut habuit duo nomina. nam supra eum menalcam dixit. Aut certe iollam eum quasi pastorem optimum appellauit. a quodam pastore nobilissimo. sic forte uirum plerumque achillem. adulterum parin uocamus. Sane longum uale ita ait. ut tornu clamat. pro aduerbio nomen posuit; UALE UALE INQUIT; LE corripit. sequens uocalis. ut te coridon o alexi. TRISTE. Tristis res. Dulce; dulcis res. SATIS. Segetibus. DEPULSIS. A lacte prohibitis. ut depulsos a lacte domi quae claudere agnos. POLLIO AMAT NOSTRAM QUAMUIS SIT RUSTICAM; Blanditur iam pollioni patrono. quem et tragoediarum et historiarum scriptorem oratius fuisse testatur. Nam in secundo carminum dicit de historiis. periculose plenum opus aleae tractas et incendis per ignes suppositos cineri doloso. Item paulo post. paulolum seuerae musa tragoediae desit theatris. quem carmen hoc & sui rusticam tamen amare confirmat. PIERIDES UITULAM. l. pu. Uel pascite

Horatius

Horatius

eius armenta · quia legit hoc carm̄ · uel uitulam ei nutrite p̄p̄mio. Sane alii legunt
pascite prima p̄ducat' Alii POLLIO · NOUA CARMINA. Magna miranda; pascite
taurū · hic auget h. nā ille uitulā dixerat, QUO TE QUOQ; GAUDET; Subaudis · uenisse.
puenerat aū ad consulatū post triūphū dalmaticū · nā uicerat solonas ciuitate dalmatie.
Horatius. Cuius: cui laurus et nos honores dalmatico peperit triūpho. AMOMU; Flos ē assirios
plene mersis amomū; QUI TE ABIUU NON ODIT; p̄ pena ei contingat · ut diligat me uiui
peiorē poetā · nam maeuius et bauius pessimi fuer' poetae · inimici tā oratio qui uirgilio.
Hor. Unde oratius male soluta nauis exit · alite ferens olentē maeuiū · MULGEAT HIRCOS.
faciat ea que contra naturā sunt. FRAGA, Mora que in herbis nascunt' · ideo dix̄ nascentia
LATET ANGUIS · IN HERBA · Allegoria ē · Nā uidetur hoc ad mantuanos dicere · qui
militer uersabant' armatos · quos sicut anguis mortē inferre posse ñ dubiū ē · NON BE
NE RIPE CREDITUR · LANUS · Allegoria ad illud quod supra dixim' p̄tinens · quia post
acceptos agros a barrio centurione · pene ē uir eminentius · nisi se p̄cipitasset in fluuiū.
Parcite aū p̄hibite · seruate p̄cedere · idē seruate ne p̄cedant · ut ignauis parce tuis.
TITYRE PASCENTES A F R C · Idē o mantua · nolite modo uelle aliquid agere de re
petendis agris · Nā ubi oportunū fuerit · Ego omīs lauabo · idē purgabo omīs apud
cesarē · cū de actiaco p̄lio reuersus fuerit; Et bene in fonte · ipse enī p̄amicos cesaris
agrū meruerat · tāquā priuulos quosdā · Nunc aū mantuanis beneficiū dic se ab ipso
imperatore mériturū · REICE CAPELLAS; REICE CAPROS; p̄cele o mantuense · p̄dulti
lo; & sic ē positus ut genua labant · lre' ariêtat inportas · COGITE OUES · In ouilia colligi
te · UT SI TIRE COGE PECUS; PRECEPERIT · p̄occupauerit; nā naturale ē ut
lac augeat' frigore · calore minuatur; UIX OSSIBUS HERENT · Uix ossa eorū cohe
rent · TENEROS OCCULOS · M · F · A · Dicit causā maciei · & p̄transitū pulchrū se pe
cus habere significat · q̄d meruit fascinari · ERIS MIHI M · APOLLO; Relicto certami
ne · sibi p̄ponunt enigmata · Bene aū ait · ERIS MIHI APOLLO · quia in rebus incertis
sola opus ē diuinatione · TRIS PATEAT CELI · Spatiū non amplius ulnis; Ulna p̄prie ē.
spatiū · in quantū utraq; tendit' manus · dicta ulna · ΑΠΟ ΤΩΝ ΩΛΕΝΩΝ · idē a brachiis
Unde & ΑΕΡΚΩΛΕ noc dicit' · lic& suetonius · unū cubitū uelit ēē tantū modo; Sane hec
questio uaria ē · Nā alii dicunt significare eū sepulchrū · celii luxoriosi cuius di
uendatis omnibus rebus et consumptis tantū modo sibi spatiū celebrauit · q̄d
sepulchro sufficeret · et uoluisse eū errorē facere · ex celi & celii similitudine · ut sit

sic· dic mihi ubi n̄ sepultus ē cęlus· cuius tribus ulnis continet̄ sepulchrū·
Alii uero uolunt puteū significari· q̄ ē in syene parte ęgipti· quē ad hoc nimia cer-
titudinis filosophi effoder̄· ut pbarent locū illū ēē solū· quē recto intuitu sol intra-
duceret· Nam uiuit· uit die quando in centro suo ē sol· lumine suo tam ima illius
putei· quā summā t̄rā inradiāt· Sed neutrū hoꝝ conuenit rustico. Unde simpliciter
intellegendus ē· cuius lib& loci puteus· in quē cū quis descenderit tantū cęli conspic̄·
spatiū· quantū putei latitudo p̄miserit. Dic quibus in t̄ris. IN N· R· Quia soluere
n̄ potuit· ipse aliā obicit quęstionē. & captiose quibus in t̄ris dixit. Yacinthus
enim ubique nascit̄ flos· qui natus primo de yacinthi sanguine· post ea aiacis·
sic & ut ouidius docet· Est aū rubrū quasi liliū· designans primā yacinthi litterā·
Regū aū nomina· non q̄m ipsi reges fuer̄· sed quia regū filii· ut magnū reginę sed
eū miserat amorē· cū de adriadne diceret· pasifę reginę filii. Sane multi uolunt
nomina regum· p̄ nomen regis positū· ut sit quēadmodū illut in terentio· n̄ pp̄ter
meretricū contumelias· cū de uia loqueret̄. Nā flos iste yacinthi tantū non
et aiacis nom̄ retinet· Tamen sciendū· enigmata hęc sic fere om̄a carere apta so-
lutione. FILLIDA SOLUS HABETO· Amicā cōmunē· q̄d plus ē quā ēē apollinē·
Inpossibile ē q̄d ille p̄miserat· hic uero possibilia pollicetur. NON· hic distinguendū ut
sit sensus· officii iudicis ē ferre sententiā· non eorū qui uīt se commendunt· Unde male q̄dā
totū iungunt· Non n̄rm̄ uīt uos tantas conponere lites. Nā n̄ negat se facturū ēē quod
faciet· iudicaturus eni ē eos pare· dicens et uitula tu dignus et hic. CONPONERE· finire· ut
ante diē clauso conponet uesp olympho· id finiet. ET QUISQUIS AMORES AUT METUET
DULCES AUT EXPERIETUR A. & tu et hic· dignus es uitula· et quicūq; similis uestri ē.
nam supra unus dixerat· triste lupus stabulis· maturis· F· I· N· amarillidis irę. Item alt̄. Dulce
satis umor. D· A· edis· I· S· F· P· Mihi solus amintas. Ad cuius amatoris similitudinē p̄tinet·
Aut metuet dulces. Namq; hic menalcas et amabat· ne umquā posset amor ille dissolui. contra
damoetas amaritudinē amoris expertus fuerat· ex amicę amarillidis iracundia· metu&
dulces· timebat p̄ dulcibus· ne eos amittat. SAT PRATA BIBER̄. Aut intellegim̄ hunc
exisse· ut i liber & pueris suis ut arua inrigarent· Q̄d illis cantantib; factū ē. Et reuera
dicit riuos claudite. aut certe allegoricos hoc dicit· Iam cantare desinite· satiati enī
audiendo sumus. SICELIDES MUSAE P· M· C· Asinius pollio· ductor germanici exercitꝰ
cū p̄ capta salonā dalmatię ciuitatē primo meruisset lauream· post & iā consolatum

iiii egloga

Laurea

ZZ
... eptus fuisset · eodem anno suscepit filiū · quē accepta ciuitate salonínū uocauit ·
... uirgilius genitalia condicit · quē constat natū risisse statim · qđ parentibus
omen ē felicitatis · Nam ipsū puerū int ipsa primordia perisse manifestū est · Sice
lides aūt grecū nomē · Nam latine siciliensis facit · Idē theocritiae · Nā theocritus
siracusanus fuit · quē in hoc opere uirgilius imitatur ut dixim͂ supra · PAULO · MA
IORA CANAMUS · bene paulo · nam lic& hęc egloga discedat a bucolico car
mine · tamen inserit ei aliqua apta operi · MIRICAE · uirgulta sunt humilli
ma · ULTIMA CUMEI · U · I · C · E · Sibillini · quę cumana fuit · ET SECULA PER
USTALIA DIUISIT · Dixit &iam quis · quo seculo imperaret · & solē ultimū idē
decimū uoluit · Nouimus aūt eundē eē apollinē · unde dic · tuus iam regnat
apollo · Dixit &iam finitis omnibus saeculis rursus eadē innouari · quā rem
&iam filosofi hac disputatione colligunt dicentes conpl&o magno anno
omīa sidera in ortus suos redire · & ferri rursus eodē motu · Qđ si ē · idē
siderū motus · necesse ē ut omīa quę fuer̄ · habeant iterationē · Uniuersa enī
ex astrorum motu pendere manifestū ē · hoc secutus uirgilius dic̄ redituā aurea
saecula · et iterari omīa quę fuer̄ · AB INTEGRO · DENUO · SECLORUM · Sinerisis · se
culorum · REDIT ET UIRGO · IUSTITIA · QUAE e regione fuit · et pmiscet laudes · tam
pueri quā pollionis · quamq; augusti · nam felicitas temporum ad imperatoris pti
net laudem · IAM NOUA PROGENIES CELO · D · A · Ut uideant̄ homines non ex mor
talibus nati · sed ex numinibus · et quasi e celo lapsi · et hinc conicit fore aurea secu
la · Qđ augustus imperat · qđ talis natus ē puer · quod consul est pollio · qđ eē nascente
nā hoc dicit · faue ei lucina · cuius ortus saecula inmutabit aureis solic& ferrea
Horatius. CASTA FAUE LUCINA · Modo dianā accipimus · Sic oratius · siue te lucinā pbas
Terentius ● uocari · Terentius iunonē lucinam dicit · ut iuno lucinā fer opem · S · M · O · Iam
ambæ unum sunt · TUUS IAM R · APOLLO · Et ultimum saeculum ostendit · quod
sibilla solis eē memorauit · Et tangit augustum simulacrū factū est · cū apollo
nis cunctis insignibus · INIBIT · Inchoauit · exordium accipiet · aureū solic& seculum
INCIPIENT · M · P · M · Illud tangit · quod iulius et augustus menses in honorem
cesaris augusti acceper̄ nomina · Nam antea quintilis et sextilis dicti sunt ·
Et hoc &iam trahit ad argumentum aurei saeculi · TE DUCE · uel augusto · t po
lio · t salonino · SCELERIS UESTIGIA N · Bene nullū uult eē p̄senūū tēpor

uitium. sed reliquias dicit esse superioris aetatis. Sic in georgicis cum laudaret
augustum et carpisset tempora dicens: uicinae ruptis inter se legibus urbes arma
ferunt. saeuit toto mars inpius urbe. Intulit. fertur equis auriga neque audit
currus habenas. ut ostenderet tantas esse reliquias praeteritorum malorum. ut
ne ab optimo quidem rectore sedari posse uiderentur. Uestigia autem scelerum dicit bel
la ciuilia. quae gessit augustus contra antonium. apud mutinam. contra illum
antonium autem fratrem antoni apud perusiam. contra sextum pompeium filium pom
pei in porto siciliensi. contra brutum et cassium in thessalia. contra antonium
et cleopatram in epiro. apud actium promunturium. INRITA. Ad nihilum deducta
uestigia. et non dicit iam irrita soluent terras formidine. sed fient inrita
et soluent terras timore. propterea autem est longa. ILLE DEUM. U. A. Sicut supra
artificiose laudem confudit ut possit esse communis. Nam ad quem uis potest refer
ri ille. uel ad augustum. uel ad salonium. PACCATUMQUE REGIT PATRIIS. U. O.
Uel augustus caesaris. uel saloninus pollionis uirtute paccatum orbem tenebit. et simul
laus utriusque est. et eius qui paccauit et qui paccatum tuetur. AT TIBI PRIMA
PUER. N. M. C. Rethoricae digesta laudatio. Non enim in puericiae in principio
uniuersa consumpsit. sed paulatim fecit laudem cum aetate procedere. MUNUS
CULA. Bene in rebus minoris aetatis. usus est diminutione. ERRANTES EDE
RAS. P. C. B. I. passim uagantes. unde antiqui lirici dixerunt. flexipedes ede
ras. quod hac atque illac uagantur. Mire autem puerum laudat ex ipsis muneribus. nam
hederae indicant futurum poetam. ut pastores edera crescentem ornate poetam. Bac
char uero herba est. quae fascinum pellit. ut bachare frontem cingite. ne uati no
ceat mala lingua futuro. per quod pulchrum indicat puerum. RIDENTI. Achanto.
uel ego. est herba quae in egipto nascitur. IPSE LACTE REFERENT. Quid
enim est aptius infantibus lacte. et laus in hoc est. quod et ipse referent. NEC
MAGNOS. M. A. LEONES. Bona usus est moderatione dicens. erunt quidem
magni leones. sed minime armentis nocebunt. CUNABULA. Lectuli in quibus
infantes iacere consuerunt. uel loca in quibus nascuntur quasi cunabula.
Nam cunae grece nomen. ET FALLAX HERBA UENENI. Non cicutam dicit.
quae omnibus nota est. sed illam sardoam quae apiastri similis est homines
decipit. uel a contra ut nec miseros fallunt a contra legentes. ASYRIUM UULGO

Lyrici

Cunabula

A. A. Amomum herba est suauissimi odoris. quae tantum in assyria nascitur.
Uulgo: passim. HEROUM LAUDES ET FACTA P. Et sex egesis sit melior
sensus est. Quaeretur heroum laudes. tui uirtutes parentis; quae sit poteris cognoscere
uirtus: Ab accessu aetatis. quanta sit uirtus agnosces. et cuius gloriae. SUBERUNT
erunt. sed latenter plane & bene. priscae fraudis. ad suorum temporum excusatione.
sic diximus supra. QUI TEMPTARE TETHIN. R. Q. C. M. G. A sequentibus ostendit
praecedentia quae uitiauit. quasi laudi incongrua. Nam per nauigatione ostendit
fore auaritiam quae homines nauigare compellit. per muros bella significat.
per agri culturam famis ostendit timore. ALTER ERIT TUM TYPHIS. Specialia
Argo. pro generalibus ponit. Nam per tiphin quemcumque gubernatorem accipimus. per argo.
quamcumque naue. per troiam. quamcumque ciuitatem. per achillem quemcumque uirum fortem.
Catastasis Uidetur tamen locus hic dictus per apocatastasin. id est pro omnium rerum reuolubilitate.
ex siderum ratione ueniente. ut diximus supra. CEDET ET MARI UECTOR IPSE.
Necessario siquidem omnis feret omnia tellus. Nauigatio enim ex mercimonii ratione
descendit. DISCET MENTIRI LANA COLORES. Cum enim tinguntur. mentitur alienum
Murex colorem. MURICE. Coclea unde tinguitur purpura. MUTABIT. Tinguet. inficiet.
per naturam. LUTEO COLORE. Rubicundo. et est ypallage. pro croco luteo. nam crocum
Sandix lutei coloris est. unde et aluta pel. SANDIX. Herba de qua sandicinus tinguitur
color. CONCORDES STABILI F. N. P. Nam & quod una dixerit dux. sequentur aliae.
Horatius. et fixa est statuta fatorum. Oratius quod semel dictum est stabilisque rerum terminus ser
uet. IOUIS INCREMENTUM. Nutrimentum. et est uulgare. quod bucolico congruit carmini.
NUTANTEM MUNDUM. Nutat pro sentibus malis. Laetus est bonis futuris. CONUEXO. cur
uo. inclinato. O MIHI TUM LONGE P. UIT. Utinam possim frui uita longissima.
et habere tantum spiritum quantus posset sufficere ad tuae uirtutis commemoratione.
NON ME CARMINIBUS U. NEC THR. O. Generali stilis e orpheo uel lino fore comme
morat. nam non sibi adrogat. sed hoc dicit. tanta est materia tuae laudis. ut etiam
Statius. humile ingenium meum supra omnes possit excellere. LINO. Linus cum nomen hominis
dicimus. breuis est. Statius mediolanus intertextus achantho. Cum linum dicimus
filum significantes. li. longa est. cum producitur apud graecos. PAN ETIAM. Redit
Theologus ad rustica nomina. Nam si uis excesserit dicendo linum poetam orphea theologum
ARCADIA IUDICE. Quae & fuit ubi colitur. RISU COGNOSCERE MATREM. Alludit

ad id qd factum e. et re naturale ait. Sic enim maiores sermone cognoscunt. ita infantes
risu se indicant agnoscere. Ergo hoc dicit. Incipe parentibus arridere. et eis animus boni nali
detrahere sollicitudine. ut et ipsi tibi adrideant. Matri enim .x. menses adtulerunt longa
fastidia. Alii adtulere legunt. ut sit sensus. abstulerunt .x. menses matri tuae longa fastidia
alii adtulere legunt ut sit sensus abstulerunt .x. menses matri tuae longa fastidia.
CUI NON RISERE PARENTES. NEC D. H. M. DEA N. D. CUBILI EST. Sic uulcano contigit.
qui cum deformis eet. et iuno ei minime adrisisset. ab ioue est praecipitatus in insulam
lemnum. Illic nutritus a simiis cum ioui fulmina fabricasset. non e admissus ad epu
las deorum. postea cum rogaret ut uel mineruae coniugium sortiret. spretus ab ea e.
unde diuinos honores non meruit. ad quos per conuiuium numinum. aut per coniunctio
nem uenit dearum; hinc e qd iunoni agit in primo aeolus gratias. qd per ei beneficia
diuinos honores meruit. ut tu das epulis. INCIPIT ECLOGA V.

CUR NON MOPSE BONI Q. C. A. Inducuntur duo amici pastores canere ad delectatio
nem. unde et laudant. et sibi inuicem cedunt. boni autem docti. & figurate ait boni bo
tu calamos inflare leues. ego dicere uersus. HIC CORULIS M. C. U. Ordo e cur non mopse
hic consedimus inter ulmos mixtas corulis. scilicet ut canamus. Sane inter praepositio. quia Inter
post posita e mutauit accentum sicut circum. SIUE SUB INCERTAS Z. M. U. Dicit quidem Circum
uerecunde se illi obtemperare debere. ostendit tamen quid sibi placeat. Nam ex ipsa lau
datione. et ex arboris uituperatione. quarum incertas umbras dicit. ostendit suam senten
tiam ee meliorem; Incertae autem umbrae s. et ex solis circuitu. et ex mobilitate uentorum.
qd ipse etiam dicit zefiris motantibus. LABRUSCA Uitis agrestis. quae quia in terrae
marginibus nascitur. Labrusca dicta e. a labris et extremitatibus terrae. MONTIBUS IN
N. Ac si diceret in hoc territorio; et tibi certat usurpatum est. Nam hodie certo tecum dicimus. QUID
SI IDEM CERTET. F. S. C. Offensus comparatione inferioris hoc dicit. licet namque me
nalcas dixerit solus tibi certat amintas. qd tamen quia hic asperum accepit. ille paulo post
curat dicens. Lenta salix quantum pallenti cedit oliuae. PHILLIDIS IGNES. Fillis re
gina thracum fuit. haec demofontem thesei filium regem atheniensium redeuntem de tro
iano praelio dilexit. et in coniugium sui rogauit. Ille ait ante se ordinaturum rem suam.
et sic ad eius nuptias reuersurum. Profectus itaque cum tardaret. fillis et amoris impatientia
et doloris impulsu qd se spretam ee credebat laqueo uitam finiuit. et conuersa e in arborem
amigdalum sine foliis. Postea reuersus demofon cognita re eius amplexus e truncum qui uelut

Fab. Phillidis. quae in amigdalum uersa e. et de mofontis.

Filla · Petala · Ovidius ·

sponsi sentiret adventum folia emisit. Unde etiam filla sunt dicta a fillide, que antea petala
dicebantur. Sic ovidius in metamorfoseon libris; ALCONIS · LAUDES · Hic cretensis sagittarius
fuit. cuius cum filium draco invasisset tanta arte direxit sagittam ut eum currentis inser periret
defigeret vulnere · nec transiret in filium. IURGIA CODRI; Codrus dux atheniensium fuit.
Quorto bello inter laconas et athenienses cum respondisset oraculum illos posse vincere ·
quorum dux perisset. habitu humili profectus est ad hostium ligna temptans · et illic iurgio eos in sui
cede instigavit. et a nullo cognitus fecit locum oraculo. CORTICE FAGI · Ubi eum debuit magis
rusticus scribere. MODULANS ALTERNA; Secundum rithmum componens. Alterna autem varia
propter musici cuius sonus varius invenitur. et pedum dissimilitudinem. Significat autem carmen

Epicedion · et epitaphion

epicedion et epitafion; nam epicedion est. quod dicitur cadaveri nondum sepulto. ut extinctum nimphe c · f · d ·; Epitafion autem post completam sepulturam dicitur. ut dapnis ego in silvis hinc usque
ad sidera notus. LENTA SALIX · Q · P · C · O · Rusticis utitur conparationibus. Salix autem vi
lissima arbor. olive comparatione. SALIUNCA; Herbe genus quam ceithunicam vulgo
vocant; IUDICIO NOSTRO; Ac si diceret · quid alii sentiant videris. EXTINCTUM NIMPHE ·
C · F · D · F · Multi dicunt simpliciter hoc loco defleri Dapnim et quendam pastorem
Alii dicunt significari per allegoriam C · iulium cesarem · qui in senatu a cassio et bruto ·
XX · III · vulneribus interemptus est. Unde et crudeli funere volunt dictum. Alii volunt
quintilium varum significari · cognatum virgilii · De quo etiam oratius. ergo quin
tilium perpetuus sopor urguet. Tamen crudeli funere ad quemvis potest referri.
VOS CORILI TESTES ET FLUMINA NIMPHIS; Bene testimoniis utitur in rebus incredi
bilibus nam fletum facile dearum persona non recipit. et bonis usus est gradibus flevisse
nimfe quibus insita est naturaliter pietas hominum · ad quos mortis pertinet dolor · pecudesque
licet ratione careant · tamen non careant sensu; fere · crudelitate gaudentes; Qui rem
rursus quia incredibilis est testimonio conplevit dicens · hoc et montes locuntur et
silve locuntur. Quod autem ait corili testes et flumina usurpatum est · nam testes flumina
non dicimus. Que enim in is exeunt · neutrum in e · mittunt ut agilis agile · sed nec hoc
teste · nec hec testia possumus dicere · unde per disfinitionem debemus dicere testes mihi

Horatius · t hic ·

sunt quercus corili et flumina · Sic oratius · testis metaurum flumen; vel auctor quidam properius · testes
sidera nobis. ASTRA CRUDELIA · Que ad scelera vertit dapnidis mortem · COMPLEXA
S · C · M · N · Ingeniatum est ut corpori inhereat ut · NULLA QUADRUPES · Hic et hec

Quadrupes

quadrupes dicimus. alibi saucius ut quadrupes nota intrat · R · MONTESQUE FERI SI

Hyperbolicos dixit. & notandum quia cum diceret eius apotheosin contra laetitiam omnibus reb
dat. quas nunc in merore fuisse memorauit. Daphnis et ARMENIAS. C. S. I. T. hoc aper
ad caesarem pertinet. quem constat primum sacra liberi patris transtulisse romam. CURRU
Securru. THIASOS. Saltationes choreis liberi id est liberalia. UITIS UT ARBORIBUS.
Locus theocriti est. TUIS. Si romanus caesar. si pastoribus daphnis. pales. DEA pabulorum.
apollinem autem nomium dicit. id est pastoralem. nam admeto regi pauit armenta. & hoc dicit.
nec pabula nascentur nec pecora. GRANDIA HORDEA. Usurpatiue metri causa dixit.
Nam triticum hordeum uinum mel numeri tantum singularis sunt. unde plurali in ipsis uti
non possumus. Uina tamen possumus dicere. ciceronis exemplo. qui in pictura uini ce
teraque quae maria facile conparantur. INFELIX LOLIUM. Inutile. infecundum. Steriles
autem hauenas. secundum situm italiae dixit. nam in tracia fructuosae sunt. haec autem dicit contingere.
ut ostendat et terram quoque dolere daphnis (dafnidis) mortem. PALIURUS. herba asperrima & spinosa.
SPARGITE. Implete. ut spargitur et tellus lacrimis. & dicit ornandum esse locum sepul
chri. ex uoluntate defuncti. INDUCITE FONTIBUS UMBRAS. Facite nemora circa fontes.
et hoc ideo quia ut diximus heroum animae habitant. et in fontibus et in nemoribus. ut lucis
habitamus opacis. riparumque toros et prata recentia riuis incolimus. SUPERADDITE CARMEN.
Duos uersus carmen uocauit. nec mirum cum etiam de uno carmen dixerunt. ut et rem carmine sig
no. Aeneas haec de danais uic. Daphnis EGO IN SILUIS. In siluis notus. & hinc usque ad sidera.
FORMOSI PECORIS C. F. I. Si ad caesarem referas. hoc dicit. boni populi optimus im
perator. TALE TUUM CARMEN. laudant se inuicem ut supra diximus. QUALE SOPOR.
Qualis res est. ut dulce satis humor. NEC CALAMIS. S. E. Q. S. U. M. Uidetur allegoria quasi
ad theocritum & uirgilium respicere. hinc est. tu nunc eris alter ab illo. QUOCUMQUE MODO.
Quo possumus. & dicit se daphnidis dicturum apotheosin. ut daphninque tuum tollemus
ad astra. tuis quem diligis. TALI MUNERE. Si amicum laudauerit. PUER IPSE.
Modo daphnin intellegimus. nam caesar non puer occisus. sed maioris aetatis. IAM
PRIDEM. Stimichon L. C. N. ac si diceret. scio esse optima quae dicturus es. frustra
ea uerbis te extenuas. quia ille supra uerecunde dixerat. quocumque modo ominibus uicissim
CANDIDUS. id est deus. unde contra nigros mortuos dicimus. Omnis hic niger
est. hunc tu romane caueto. SUBPEDIBUSQUE U. N. E. S. D. Meritum eius ostendit
qui summos circulos et caeli secreta conscendit. ERGO ALACRIS SILUIS. Omnem
tenet uoluptas. quae superius occupauerat meror. ut ipsa pales agros atque ipse

Apotheosis
Thiasus
Triticum. hordeum. uinum. mel. tantum singularis numeri sunt.
Allegoria
Horatius

p. Apollo; TENET, Idest moratur. amplectitur. NEC RETIA CERUIS ULLA. D. M.
deo placet simpliciter dapnidi. ut & iã ille dolus. qui uoluptati antea fuerat ẽ quiescat.
scilicet uenationis. et ẽ yperbole; DEUS DEUS ILLE MENALCA, Hoc sonũt dicd ẽ dapnis,
Incedui INTONSI. Siluosi. Incedui; SIS FELIX BONUSQ: TUIS. pastoribus si da pnin
accipim'; Si cesarẽ beneuo(lus) suis enim percussorib; nocentissimus fuerat; Nã au
gustus eius filius. om(n)es est p(er)secutus. felix aut p(ro)pitius. ut sis felix. n(ost)rumq; leues quẽcuq;
laborẽ. Irẽ econtra uno quae potuit infelix. idẽ irata. deos enĩ felices t infelices. ex
reb; quas praestant uocam'. EN QUATUOR ARAS. Ecce duas tibi dapnidus altaria
foebo; feci inquit aras quatuor. tibi ó dapni duas. et duas aras apollini. quae sunt
Arae. & altaria altaria; Nouimus enĩ aras et diis ẽẽ superis. et inferis consecratas. altaria uero ẽẽ
sup(er)norũ tantũ deorũ. quae ab altitudine constant ẽẽ nominata. quae nunc dat
apollini quasi d(e)o. dapni e diuerso aras ponit. nam lic&eũ dixerit deũ. tamen morta
lem fuisse manifestũ est. Sane quaeritur. cur duo altaria apollini se positurũ
dicat. cũ constet sup(er)nos deos. inpari gaudere numero. Infernos uero. pari. ut nume
ro d(eus) Impare gaudet. quod &iam pontificales indicant libri. Sed constat sec(un)d(u)m
porfirii librũ. quẽ solẽ appellauit. triplicẽ ẽẽ apollinis potestatẽ. & eundem
Sol apud superos. Idem lib(er) pat(er) in t(er)ris. Apollo ap(ud) inferos
ẽẽ solem apud superos. liberũ patrẽ in terris. apollinem apud inferos. Unde &iã
tria insignia circa eius simulacrum uidemus. Lyram quae nobis caelestis ar
moniae imaginẽ monstrat. Grypẽ meũ quae &iam t(er)renum numẽ ostendit. Sagit
tas quibus infernu(s) deus et noxius indicatur. Unde &iam apollo dictus est.
ΑΠΟΤΟΥΑΠΟΛΛΥΝ. hinc est quod et homerus eundem tam pestilentiae dicit. quã
Horatius. salutis auctorem. Et horatius ait. Condito mitis placidusq; telo supplices audi p(ro)p(ter)
pueros apollo. Unde uirgilius rationis huius peritus. p(er) altaria sup(er)nũ numen osten
dit. p(er) parem numerum. infernam indicat potestatẽ; BINA. DUO (NOVO) QUOTANNIS.
Singulis q(ui)busq; annis, PINGUIS OLIUI, Q(uo)d greci lipeleon dicunt. HILARANS.
Hilarus Hilaris participium ẽ abeo. q(uo)d ẽ hilaro. Sane sciendũ nom(en) unde uenit. idẽ hilarus t hilaris
a greco descendere. ΙΛΑΡΟC facit; VINA NOUUM. F. CALATIS. Ordo ẽ uina fundam
calathis. idest calicibus. quae uina sint nouũ nectar. idẽ magna dulcedo; ARIUSIA
ũrchia. a p(ro)montorio chii insulae ariusio. LYCTIUS EGON. Cretensis. a lictus idome
neus. Saltantes SATIROS. IMITABITUR ALFESIBOEUS. pastor quidã. Sane ut
in religionibus saltaretur. haec ratio est. q(uo)d nulli maiores n(ost)ri partẽ corporis ẽẽ

uoluer. que non sentiret religionem. Nam carmus ad animu. saltat(io)no ad mobilita
te p(er)tinet corporis. ET CUM LUSTRABIMUS AGROS. Sic supra cu faciam uitulā
p frugibus; DUM IUGA MONTIS APER. sicut in st&a dum fluuii current; LIBE
RO ET CERERIQ: hec enim duo sunt numina / que et rustici maxime colunt. & quor
nomina cōmunia sunt mortalibus cunctis; Sic in georgicis. uro sine munere
tellus. chaoniam pingui glandem. M. A; DAMNABIS TU QUOQ: UOTIS. id est
cu deus p̄stare aliqua hominib; coeperis / Obnoxios tibi eos facies ad uota soluen — Obnoxius
da. quę ante quā soluantur obligatos et quasi damnatos homines retinent.
REDDAM P CARMINE DONA. Ille cū supra tantū laudauerat. hic et laudat.
et demū·nere· &iam cogitat. SIBILUS. hic sibilus dicitur res ipsa. Nam sibila ora — Sibilus
participaliū dictum ē. p sibilantia. HACTENUS FRAGILI DONABIMUS A. C.
Bene anticipat & offert munus. qd ille se facturū ēē p miserat. SUME PEDU.
Uirga incurua unde retinentur pecudū pedes. NON TULIT ANTIGENES. ET
T. C. AMARI; Aut pastore quendā pulcherrimū dicit. aut coraulā significat. — Coraula
quē legimus admodum antigilio fuisse dilectum. PARIBUS NODIS; pari &
aequali tumore nodorum; & honeste locutus ē. formosum nodis et aere. / ut
sidicas pulcher ē frons.. INCIPIT EGLOGA. VI.

PRIMA SYRACUSIO DIGNATA E. L. U. NRA. Romana inquit musa.
non erubuit se silius ante cōmittere. id ē imitari theocritū syracusanū.
et bucolica scribere. Syracusio aū grece ait. nam latine syracusan dicim; .,
nra. id ē romana. ut tu quoq: littorib: nris. et dignata ē. sic dixit. quasi ex loco su
periore. SILUAS HABITARE; Sicut atq: humiles habitare casas; THALIA; Musa — Thalia
felic&. et grece ait. nam latine thalea debuit dicere. sicut cytherea. sed p p̄t eufo — Thalea
niam contempsit ui regule. et ideo in grecitate p mansit. CUM CANEREM REGES
ET PRELIA; cum canere uellē. & significat aut aeneidem. aut gesta regū albanorū.
quę coepta omisit. nominū asperitate deterritus; CYNTHIUS. Apollo a cyntho monte
deli in quo natus ē., AUREM UELLIT. id ē mouit. alibi posteaq: a cardine uellit. Aurem
aut ideo. quia memorię consecrata est. ut frons genio. digiti mineruę. genua mię.
DEDUCTUM DICERE C. Tenue. tanslatio a lana. quę deducitur in tenuitatem.
NUNC EGO; Ordo ē. nunc ego agrestem tenui meditabor harundine musam. id ē carm
rusticum scribam; NAMQ: SUP TIBI ERUNT. Superhabundabunt tibi inquit. o uare

quinambiant tua facta describere; hic autem uarus · germanos uicerat · et exinde mix ... fuerat et gloriam et pecuniam consecutus · per quem uirgilius meruerat pluri ma · TRISTIA CONDERE BELLA · i · pitheron bellorum perpetuum · NON INIUSSA CANO uel apolline uel ab augusto ., HEC QUOQ; .. uel licet uilia sicut theocriti · et hoc dicit · si quis licet rustica legere · fuerit ita dignatus · tuas tamen tibi laudes inueniet ., nam p myricas et nemora · bucolica significat · NEC FOEBO G · U · E S T · Nec enim pagina ulla apollini est gratior quam quae uari nomen gestat in titulo .. Quod ideo dicit · quia hanc eglogam constat in honore uari esse pscriptam ., Dicit autem ingenti fauore a uirgilio esse recitata · adeo ut cum eam postea cytheris cantasset in theatro · quam in fine lycoridem uocat · stupefactus cicero cuius esset in theatro requireret · & cum eum tandem aliquando uidisset · dixisse dicitur · & magnae spes altera romae · ad suam · et ad illius laudem · magnae spes altera romae · quod iste postea ad ascanium transtulit · sic comentatores loquuntur ; PERGITE PIERIDES · hortatur musas ad referenda ea quae silenus cantauerit pueris · Nam uult exequi sectam epicuream · quam didicerant · tam uirgilius quam uarus docente sirone · & quasi sub psona sileni · sironem inducit loquentem · chromin autem et mnasylon · se et uarum uult accipi · quibus ideo coniungit puellam · ut ostendat plenam sectam epicuream quae nihil sine uoluptate uult esse pfectum · CHROMIS ET MNASILUS · Isti pueri satiri sunt · INFLATUM UENAS · figurate · iacho autem uino · a libero patre · qui etiam iachus uocatur · SERTA PROCUL ., Modo p paena intulit · tantum capiti delapsa · ut ostenderet non longius p uolutam coronam · ADTRITA ANSA , frequenti scilicet potu · IPSIS · EX IPSIS · ut transtra per extremos idem per transtra · TIMIDIS · Aut timentibus nam timidus est qui semper timet · timens uero qui ad tempus formidat ex causa · aut reuera timidis · quia pueris per aetatem naturaliter timorem insitus · SATIS EST POTUISSE UIDERI SOLUITE ME ; Sufficit enim quia potui a uobis uideri · Quod ideo dicit · quia emithei cum uolunt tantum uidentur · ut fauni · nimfae · silenus , potest et aliter intellegi · soluite me · sufficit enim quod talis uobis uisus sum · ut etiam ligari possim ., ALIUD MERCEDIS ERIT ., Nimfae minatur stuprum latenter · quod ut (?) uerecunde dixit uirgilius · INNUMERUM LUDERE ., Idem saltare · ad modum rithmi et cantilenae · MOTARE ·

[margin: qui se; HEMITEUS; interlinear: l. semidei]

CACUMINA Q: Quasi hoc genus saltationis uult esse in arboribus cacumin...
motum PARNASIA RUPES. Mons thessaliae apollini consecratus ...
pe et ismarus montes thraciae. In quibus orfeus consueuerat canere
et hoc dicit. Non tantum isti montes gaudebant cantante apolline
et orfeo quantum cantante sileno. Laetatus est mundus. namque etiam pau
lo post dicturus est et inuito processit uesper olympo. NAMQUE CANEBAT
UTI MAGNUM PER INANE COACTA SEMINA. Uariae sunt philo
sophorum opiniones de rerum origine. Nam alii dicunt omnia
ex igne percreari ut anaxagoras. alii ex umore ut tales milesius. Unde
est oceanumque patrem; alii ex quatuor elementis ut empedocles. Secundum
quem ait lucretius. ex imbri terra atque anima nascuntur et igni; epicu
rei uero quos nunc sequitur nihil horum conprobant. sed dicunt duo
esse rerum principia corpus et inane. Omne enim quod est aut continet
aut continetur. et corpus uolunt esse atomos. id est quasdam minutissimas
partes quae tomen id est sectionem non recipiunt. Unde et atomi dicti
sunt. Quas lucretius minutiores dixit esse illis corpusculis quae
infusis per fenestram radiis solis uidemus. dicit enim illas nec uisum
posse recedere; Inane uero dicunt spatium in quo sunt atomi. Dehisita
que duobus principiis uolunt quatuor ista percreari. ignem aerem aquam
terram. et ex his cetera. ut illa duo elementa sunt. haec uero quattuor
sinthea id est composita ex illis duobus praestent originem aliis omnibus
rebus. hac autem ratione conprobat ex atomis et inani esse. quod nihil est
in rerum natura. quod non et corpus habeat. et quia recipit sec
tionem. Indicet scilicet suam inanitatem. UTI MAGNUM PER INANE
C. S. Canebat inquit mundi principium. id est quemadmodum coacta et
scilicet collecta atomi per magnum inane fuisset origo ignis aeris terrarum
et maris. Nam semina atomos dicit, dicimus autem haec atomus (margin: atomus)
et hae atomi; animaeque id est aeris. unde scilicet uenti sunt. ET LI
QUIDI SIMUL IGNIS. puri id est aetheris, omnia scilicet ipse tener m.
c. o. Ante orbis scilicet sic omnia quae in orbe sunt. Nam mutato ordi
ne ait primo omnia scilicet sic orbis. CONCREUERIT. Collectus et

.. termatus sit. TUM DURARE SOLUM ET. D. N. P. Canebat etiam quē admo
.. ū terra. rerū sumpserit formā; IAMQUE N. T. S. L. Solem. canebat quē
admodū p̄ hęc stupeant terrę solis ortum. quē admodū cadant imbres nubib;
in altum leuatis. Naturale enī est. ut nubes cū ceperint soli eē uicinę. et calore
soluant̄ in pluuias. unde in georgicis ait. De signis aet intatis; at nubulę magis ima
petunt. Bonū sane secut̄ est ordinē. ut post solis & pluuiarū cōmemorationē.
diceret ortas siluas. et animalia cuncta pereata. HINC LAPIDES PYRRE. I.
Questio ē hoc loco. Nā relictis prudentibus rebus de mundi origine. subito
ad fabulas transitū fecit. Sed dicim̄ aut exprimere. cū uoluisse sectam e
picurei. que rebus seriis semp̄ inserit. uoluptates; aut fabulis planis admi
rationis puerorum corda mulceri. Nā fabulę causa delectationis inuentę s̄. ut ipse
& iā in georgicis docet dicens. cetera que uacuas tenuissent carmina mentes
Quod aū dicit regna saturnia. fabularū ordinē uertit. Nā quo tempore sa
turnus regnau intitit. fuit diluuiū sed sub gege rege thebanorum secdm̄ autē
diluuium fuit. sub deu calione et phyrra. Sane sciendū et p̄ diluuiū et pepyros
significari temporū mutationē. CAUCASEASQUE REFURTU. F. P. & hic fabulę
ordinē uertit. que talis ē. P̄motheus post factos ase homines dicit auxilio mi
nerue celum ascendisse. & adhibita facula ad rotā solis. ignē furatus.
quē hominibus indicauit. Ob quā causā irati dii. duo mala inmiserunt
terris. mulieres idē maćes. et morbos. sicut saffo. et esiodus memorant. qđ tan
git & iam horatius dicit. post ignē aetheria domo sub ductū macies. & noua fe
brium incubuit cohors. Ipsū & iā p̄motheū p̄ mercuriū in monte caucaso religa
uerunt ad saxum. et adhibita est aquila. que eius cor exederet; hęc aū omīa n̄
sine ratione finguntur. Nam p̄motheus uir prudentissimus fuit. Unde & iā p̄mo
theus dictus ē. ΑΠΟ ΤΗϹ ΠΡΟΜΗΘΙΑϹ. idē a prudentia. hic primus astro
logiam assyriis indicauit. quā r̄e. idē in monte altissimo caucaso nimia cura
et sollicitudine prenderat. hic aū mons positus ē circa assyrios uicinus poene
sideribus. unde & iā maiora astra demonstrat. & diligent̄ eorum ortus occasusq;
significat. Dicitur aū aquila cor eius exedere quod aroce ē sollicitudo. qua ille
adfectus siderū omīs deprenderat motus. & hoc quia p̄ prudentiā fec̄. duce mer
curio qui prudentię & rationis deus ē. ad saxū dr̄ eē religatus deprendit p̄ter ea

rationē fulminū. et hominibus indicauit. unde & celestē ignē dicitur eē furatus.
Nā quadam arte ab eodē monstrata. supnos ignis eliciebat. q mortalibus psuit. donec
eo bene usi. nā p ea malo hominū usu in pniciē eox usus ē. sic in liuio lectū ē.
de tullo hostilio qui eo igni exustus ē. cum omnib; suis. Numa uero pompilius
inpune usus ē. tantū in sacris deox. hinc ē qd igne rapto abiratis numinib; morbi
hominib; dicunt inmissi. HIS ADIUNGIT HILAM. puerū comitē herculis quē
pdidit in finib. ioniis. iuxta mi siam. nec usquā potuit reppertire. p ea cū cet cognitū
qd perisset in fonte. et statuta s sacra in qb; mos fuerat ut ei nom clamaret in montib;
ad quā imitationē. Nunc dicit. ut litus hila hila omne sonaret. postremū aut
la breue ē. ideo quia uocalis uocale sequit. Nā omnis uocatiuus grecus. amasculo
ueniens. a. terminatus. longus ē ut aenea. hyla. palla. PASIFAEN. Nota fabula
cretensiū reginā minois uxorē. que tauri amore flagrauit. cataclismos. caucasus.
pmotheus. deucilion. herculos. hylas. AH UIRGO. INFELIX. Ad hoc ptinet qd ait solat.
ut quod ā ait taurū fortune magis uidet qui eē morū. Uirgo aū ut dixim supra mulie
ore etate. nā uī maū fuerat fedre. ari adnes androgei. PROETIDES IN. p. l. f. m. a.
proetides. proeti & stheneboeae. siue anthiopoe. scdm homerū filie fuer. hae scdm
iunoni in pulchritudine ptulissent. illa irata. hunc errorē earū inmisit mentib;
ut se uaccas putarent. adeo ut plerūq; mugirent et timerent aratra. has me
lampus p ea purgasse phibet. ILICE SUB NIGRA. Uel umbrosa. l reuera nigra.
nam talis ē. PALLENTES RUMINAT HERBAS. Reuomit et denuo consumit. Rumi
natio aū dicta ē a rumine in minente gutturis parte. p quā dimissus cib; a certis re
uocatur animalib;. pallentes aū tardas. l que uentris calore ppria uiriditate caruer.
ALIQUĀ IN MAGNO SEQUITUR GREGE. Ac si diceret. habes aliquid spei si quidē nouit
amare. que diligit. notandū aū gregē eū de bubus dixisse. cū armēta dicamus.
licet grex sit quorū libet animaliū congregatio. Sic cicero in philippicis. fudit
apothecas. cecidit greges armētoy. CLAUDITE NIMFIE. melius hoc a psona pasi
fes dictum accipimus. ut dicat silenus hoc illam aliquando dixisse. ERRA
BUNDA BOUIS. u. illud expressit. qd uno uerbo homerus ait. ΕΙΛΙΠΟΔΑΣ ΒΟ
ΥΣ. hoc ē flexis pedibus incedentes. AD GORTINIA. Nā apud gnoson imperabat
minos. et martius. unde illuc taurum nonnulli uenire. sed a dgortinia n ubi fuerant
aliquando soli sarmenta. TUNC C. HM. MALA PUELLAM. Mala qb; acceptis

Rumen

auenere ippomenes · uicit atalantē puellam scitā cursu potentē · quae multos
sponsos superatos occiderat · Quod plenius in eneidos tertio libro memorabimus
FAETONTIADAS · Clymenes & solis filias quae dum extinctum fratrē flerent ·
conuersae sunt in arbores ut hoc loco dicit in alnos · ut in decimo in populos: Ubi & ui
plenius hanc dicemus fabulā · Mira aūt ē canentis laus · ut quasi non facti rē cantare ·
sed ipse eam cantando facere uideat'. AMARE CORTICIS · Alibi att · raptus de
subere cortex · quod magis sequi debemus · ut masculino utamur · PERMESSI AD
FLUMINA GALLUM · Elicon mons ē boetiae · quae & aonia dr̄ · de hoc plurima
cadunt flumina · Inter quae & iam permessus; iuxta quē dicit ambulantē gallū
ab una musa ad ceteras ēē deductū · et illic ēē factū poetā · ADSURREXERIT ·
honorē praebuerit · ut mos illius adsurgit quib; et rex ipse fauet · id ē cedit · LINUS ·
apollinis filius quē supra memorauit · DIUINO CARMINE · id ē uaticinans · ASCREO
QUOS ANTE SENI; Esiodo · quia ascreus fuerat · quē dicunt musae raptū de mon
te parnaso poetam fecisse munere calamox · GRYNEI NEMORIS DICATUR ORIGO · Gri
neū nemus ē · in silua ioniae · apollini cōsecratū · In quo aliquando calcas & mopsus
dicunt de peritia diuinandi inter se habuisse certamē · & cum de pomox arboris
cuiusdam contenderent numero · fleuit gloria mopso · cuius rei dolore calcas inter
iit; hoc aūt euforionis continguent carmina · quae gallus transtulit in sermonē latinū ·
Unde ē illud in fine · ubi gallus loquitur · ibo et chalcidico quae sunt mihi condita uersu
carmina · nam chalcis ciuitas ē euboeae de qua fuerat euforion · NE QUIS SIT
LUCUS QUO SE PLUS IACTAT · Sensus hic ē · sicut grineū laudaueris nemus: In nullo
se tantū apollo iactabit ·

QUID LOQUAR AUT SCYLLAM NISI QUAM FAMA SECUTA EST · Scyllae
duae fuerunt · una forci & creteidos filia pulcherrima · quā cū amaret glaucus
deus marinus · dū ipse amaretur a circe · et eā contēpneret · Illa irata fontem
in quo se scilla solebat abluere · infecit uenenis · In quē cū descendisset puella ·
media sui parte in feras mutata ē · hanc post ea glaucus fecit deum marinū · quae
classē ulyxis et socios euertisse narrat' · Altera uero scylla fuit nisi megarensium
regis filia · contra quos dū deuictis iā atheniensib; pugnaret minos propter filii
androgei interitū · quē athenienses et megarenses dolone cauerant · amat' a scylla ē
nisi filia · quae ut hosti posset placere comā purpureā parentis abscisā eī obtulit ·

quā nisus ita habuerit consecratā · ut tā diu regno poturet · quā diu illā hab[...]
tā · pēa et scilla amore e̅ius conrepta · dolore nimiē consulta ē · et nisus ex iunctus [...]
mutatione in auē mutatus ē formam · Que auē hodie ut ipse in georgicis dicit
flagrant inter se magna discordia; modo ergo uirgilius. ut pō & iterū more miscuit
fabulas · & nom̄ posuit pro nomine · ut diceret scillā nisi · p forci · sic alibi domitū pollucis
habens scyllarus · cū castor aequor domitor fuerit · lī et manib; pene pectus · se
cū filomele non pene sabecta sit lingua · aut certe sit ysteroproteron · ut quasi
utriusq; fabule uideatur facere cōmemorationē · ut intellegamus quid loquor scyl
lam nisi aut quā fama secuta ē · Candida SUCCINCTAM · LATRANTIBUS INGUI
NA MONSTRIS DULICHIAS UEXASSE RATES · Aut certe; aut bis accipias
quid loquar aut scyllā nisi aut quā fama secuta ē · ut ē illud in primo. nig
rata mali miseris succurre · D · DULICHIAS UEXASSE RATES · Ita censet
a morte; uexasse · Rates aū p ta pinosin dictū ē · Nā non uexauit sed euertit · qd
pbus uult hac ratione defendere dicens; uexasse uenire ab eo qd est ueho ·
uecto uexo · ut uexasse sit portasse · et sine dubio par barbario suo euertisse ·
TEREI · ppī ei · Nam p sineresin dictū ē sicut supra furtūq; pmethei pmethe · f. philome
Tereus aū rex tra cū fuit · qui cū pandionis atheniēnsū regis filiā · penem nomine dux le.
isset uxorē et post aliquantū tempus ab ea rogaretur sibi filomelam sororem
uidendā accersire · p fectus athenas dū adducit puellā · eā uiciauit in itinere
et ei linguā ne facinus indicaret absciddit · Illa tamen rem in ueste suo cruore de
scriptam · misit sorori · qua cognita pene itim filiū interemit · & patri epulan
dū adposuit · p ea omis in aues mutati s̄ · tereus in upupā · itis in fasiā · pene in hi
rundinē · filomela in luscaniā · FILOMELA DAPES · At q; hoc pene fecit ·
sed ut abutitur nomine · aut illi inputat ppī quā factū ē · EUROTAS · flu
uius laconū qui ab appolline suas edoc & laurus · quibus eius plene s̄ ripe ·
f. INUITO PROCESSIT UESPER OLYMPO · f. ex eo qd dies inuitus abscessit ·
ex eo qd nimio audiendi desiderio · uesper exortus ē cantilene uoluptas
ostenditur. VII · ECLOGA · MELIBOEUS · CORIDON · THIRSIS ·
FORTE SUB ARGUTA · C · I · D · Eglogā hec poene tota theocriti ē · nam et ipsā
transtulit · & multa a deā de alus congessit · argutā aū modo canorā stri
dula alibi argutū breue significat ut argutūque caput · DAPHNIS ·

Diuinu͞m hunc inducit sibi. quippe filiu͞m mercurii ut diximus s(u)p(ra). Nam hinc e(st). q(uo)d
paulo p(ost) dicturus e(st). saluus est tibi et edi quasi diuin(us). CONPULERANT Q(UE) G(REGES) Conpellere
p(ro)p(ri)e e(st) in unu͞m locu͞m l(ue)l diuersa l(ue)l diuersor(um) animalia cogere. ARCADES AMBO. N(on) reuera
arcades. nam aput mantua͞m res agitur. sed sic periti ut eos arcades putares. Na͞m
et paulo p(ost) dicturus e(st). soli cantare periti arcades. ET CANTARE PARES ET R(ESPONDERE) P(ARATI).
hoc e(st) qui possent et continuu͞m carm(en) dicere. Na͞m hoc e(st) cantare ut extinctu͞m n(on)
s(it) e(st). C(APER) F(ORTE) D(EERRAVERAT) I(PSE) l(ue)l candidus insueta͞m in s(ilva) m(ihi) l(ongo) o(rbe) et ad melibeu͞m referre. ut et me
foebus amat foebo sua semp(er) apud me m(unera) s(unt) l(auri); huc mihi d(ixit) scilic(et) et et circa
ea͞m parte͞m in qua daphnis sedebat; Teneras defendo a frigore myrtos. Uarie
hic locus exponit(ur). Na͞m alii simplicit(er) accipiunt. d(icu)nt m(yrtos) tego. et tueor ne eas
frigus exurat. Alii q(uia) estatis illud fuisse adser(unt) tempus. Dicunt defendo a fri
gore. i(d) e(st) tego contra frigus futuru͞m; alii dicunt; du͞m defendo ide(m) du͞m mihi adde
fensaculu͞m p(re)paro myrtos a frigore. id e(st) quae s(unt) sine frigoribus. Solent enim
pastores uindicare sibi loca aliqua p(ro)p(ter) frigus futuru͞m; Uir gregis. abusiue
na͞m tantu͞m hominu͞m e(st). sic alibi que͞m legere uiri. Ite(m) horatius et olentis uxores
mariti. acirologia est. Caper tibi saluus et edi. aut q(uia) in capro e(st) spes edoru͞m.
Aut intellegimus istu͞m etiam edos se nescire. q(uo)d tam(en) ille quasi diuinus in
dicat. potest tam(en) nec iam scire. sed leuius damnu͞m maioris contemplatione
conte͞mnere; et siquid cessare potes. Si potes tibi l(ue)l breue otiu͞m p(er)suadere. Na͞m alio
q(ui)d ad hominem amante͞m labores; huc ipsi potu͞m uenient p(er) p(rata) iuuenci. ipsi ide(m)
sponte sua et intellegim(us) istu͞m p(ro)p(t)er capellaru͞m grege͞m iuuencos habuisse pe
culiares. aut certe ipsi referam(us) ad edos et capru͞m. ut p(er) prata iuuenci fluminis in
tellegam(us) uenetiae q(ui)de͞m. Eque sacra. Et desacra. ut q(ue) chao densos diuum
enumerabat amores id e(st) a chao. NEQ(UE) EGO ALCIPEN NEC FYLLADA H(ABEBAM). has
duas intellegam(us) amicas ee cantantiu͞m. Na͞m hoc dic(it) nec alcippen habebam ut ille.
nec fyllida ut alter. CERTAMEN ERAT CHORIDON CU͞M THYRSI DE(INDE). figura
te locutus e(st). magnu͞m certam(en) ille cu͞m illo. ac si dicas magna contentio e(st) cu͞m
cicerone uergil(io). MEA SERIA. Necessitate͞m capri inquirendi l(ue)l edoru͞m. LUDO.
Cantilene. ut ipsu͞m ludere quae uelle͞m c(alamo) p(ermisit) a(gresti). Alternis igit(ur) c(oepere) u(ersibus). hoc e(st) q(uo)d ait
supra et respondere parati. ALTERNOS MUSAE MEMINISSE VOL(EBANT). Si
uolebant sensus est. musae utriusq(ue) meminerant. ut amant alterna

camenę. sed multi uolebam leguntur ut tu optabā omusę meminisse alternos
idē omā quę dixer̄ tenere · nā et in fine dicturus ē · hęc memini · REFEREBAT
Amoebei carminis lege. ut dixim̄ sup̄ · NYMFĘ NOSTER A LIBETHRIDES
Libetros fons ē ubi colunt̄ musę · Et sicaut libethrides · Ac si diceret ippu credi nes
a fonte ippucrene; ita aū poetę inuocent nymfas sic hoc loco. Item in fine extre
mū hunc arethusa mihi concede laborē. hęc ratio ē. qđ scđm uarronē ipsę sunt
nimfę. quę et musę · nec inmerito · Nā aq̄ motus musicō et effecit ut in rebus ui
lia uidim̄. Sane sciendū qđ idē uarro tres tantū musas ēē commemorat · unā
quę ex aq̄ nascit̄ motu · alterā quā aeris icti efficit sonus · tertiā quę mera
tantū uoce consistit · et multi uolunt in hac egloga ēē allegoriā ut dafnis
sit caesar · coridon uirgilius · thirsis ū qui uincit̄ uirgilii obtrectator scilicet
aut bauius aut anser · aut meuius · poetę · PXIMA FOEBI · Subaudis carmina · SED
Ñ POSSUMUS OMS · Scđm illud dix̄ · Non omā possum̄ omš · Nā debuit dicere
aut si ego n̄ possū · SACRA PINU · Matri deū consecrata · Sic supra sacra quercus scilicet
Ioui dicata; Nascentē poetam · uerecunde locutus ē. Non ū poetā dicens sed nascentē.
Sane hoc loco carm̄ exprimit̄ amoebeū · Nā cū corydon petisset ut eēt codri simi
lis · hic se adeo codrum superare dicit. ut ipse eius inuidiam possit mouere · 7
Edera aū coronant̄ poetę · & quasi libero consecrati · qui & ut ille insaniunt · sic hora
tius ut male sanus adscripsit satiris faunisq; poetas · uel qđ semp̄ uiuent
edere · sic carmina aeternitatē merent̄. RUMPANTUR UT ILIA · Sic & iam in
eneide. dixim̄ hoc ile et hęc ilia facit · Unde & iā iuuenalis aut ius frater
ab ipsis ilibus · nam marylus ni mogra sus contempsit eū ad iocū mouendū ·
et parasito dixit · tu ut hęc tota bilis numquā recedis · Est aū hoc dictū p̄ ama
ritudinē rusticā · ULTRI PLACITUM · Idē nimię irrisorię · ultra quā
placeo et mereor · MALA LINGUA · Fascinatoria · nocendi scilicet studio · Micon
uel eius filius uel eius patronus · UIUACIS CERUI · Ut enī plinius dicit in na
turali historia · cū se cerui grauatos aetate cognouerint · serpentes requirunt ·
et eos flatu ad se tractos cū comederint · reuiuunt̄ rursus in actū priorē.
SI PROPRIUM HOC FUERIT · Qđ supra petierat · scilicet ut talia carmina
faceret · qualia codrus effecerat · LEUI DE MARMORE TOTA · Solent enī
plerūq; caput tantū t thoracā facere · SURAS EUINCTA COTURNO

Ile · Ilia Ilium

Irrisorie

Fascinatoria

Coturnus Ideo singulari usus ē numero quia hoc genus calciamenti utrique aptū ē pedi. Sic
in primo aeneidos. purpureoque alte suris aptare coturno; SINUM LACTIS.
Sinus Sinus generis ē masc. quod cū significamus: sinus producitur. cū uero gremiū signi
ficamus: si corripimus. Sane notandū haberi considerationē diuinarū psonarū
Nam ille supra cū ueneratione locutus est apud numen seuerū considera
tione. contra hic iocatur. qua loquitur numini quod iocis gaudere manifestū est.
Priapus aū deus Lapsacenus est Ellesponti. qui orto fauetur; liba. pla
Liba centa; p tempore. p necessitate; SI FOETURA C. S. Si tot agnos habuero
quot oues. hoc est enim gregem suppleri p foeturam. & fetura est puent^s
ipse foetus. NEREI NEGALATEA; O amica que talis es qualis fuit galatea
Patronomicon quā cyclops amauit; nerine aūt patronomicon ē grecum. Nam feminina
N patronimica aut in ias exeunt. ut peleias. aut in eis ut atreis. aut in ine ut
/ad exodore nerine. adrestine. THYMO MIHI DULCIOR YBLE; UEL ODEXORE THYME
YBLEI UEL MELLE YBLEE. UT A MATERIA REM IPSAM DIXERIT.
Nam apibus non hominibus dulcis ē thymus. HEDERA FORMOSIOR ALBA;
QUIA SUNT ET NIGRE HEDERE; UT AIT HEDERE PANDUNT UESTIGIA
NIGRE. Nigra aū et alba edera non ex foliis sed ex ligno cognoscitur. TUI
CORIDONIS. PLENUM ADFECTU EST. ut siquis amate tangit honor
animū. SARDONIIS HERBIS. In sardinia enim nascitur que dicitur herba
ut salustius dic apiastri similis. hec ora hominū ictus dolore contrahit
et quasi ridentes interimit. ITE DOMUM PASTI. SI QUIS P. N. Ad pascendū
auidissimi sunt. Ideo aū increpat tauros tarde redeuntes ad stabula. quia su
perius ille dixerat. tunc amicā suā uenire debere. cū tauri ad psepia fuis
Arbutus sent reuersi. MUSCOSI FONTES; LANUGINE EXUIRIDIORE cooperti; ARBUTUS;
GENUS arboris. frondibus raris. Iam uenit ESTUS. IAM EXADUENIT. IAM
N ADPROPINQUAT. Non enī dicit aestatē ee cū adhuc turgere gēmarū pal
mites dicit & bene tarde frondere uites commemorat in uenetia que ē
p uincia frigidior. HIC FOCUS ET TEDE PINGUES; CONTRARIA IS
TE DICIT. pingues aū tedas ait desudantes picem; NUMERUM LUPUS
Qui solū considerat p̄ dā. TORRENTIA FLUMINA RIPAS; Que aucta
Stant riparū numina spernunt. STANT ET IUNIPERI; MODO plene sunt.

Aliás horrent · ut stant lumina flāma · Alius uere stant · ut stant mirabi
liter · CASTANEAE HYRSUTAE Adhuc inter echinos suos locatę · RIDEN
LETES; ut MIXTAQ; RIDENTI COLOCASSIA FUNDIT ACANTO · Horatius ille
terrarū mihi ṗter omīs angulus ridet · FLUMINA SICCA · YPERBOLICOS ·
etiam ingētes aquas ꝑpetuo fluentes siccari · conspiciat; ARET AGER · ORDO
EST; ARET AGER · & sitit herbā uitio moriens aeris · idē · pestilentia corrupti
aeris adfligitur · INUIDIT COLLIBUS U · ut te ne inquit miserande puer
cū leta ueniret inuidit fortuna mihi · nā inuideo tibi illā rē dicimus ·
Sane sciendū · pāpinos nūquā uergiliū dicere · sed uarronē in frequentius
feminino; IUPPITER ET LAETO · D · P · Imbri; sic alibi coniugis in gremiū
lete descendit; aer enim in pluuiā soluitur; Fraxinus in siluis cedat tibi
p · i · o · Non sic erunt pulchre arbores in suis locis · hoc ē sibi aptis creatę ·
sicut tu · si ad me frequenter uenire curaueris · haec memini; et memini
illā rē dicim⁹ et memini illius rei · ut nec ueterū memini letor ue malor ·
hīc numeros memini · CORIDON · CORIDON EST tempore nobis · uictor
nobilis supra omīs quā rem quasi rusticus implere non potuit ·

VIII

Pastorum musā · apud theocritū ē una egloga · EGLOGA QUINTA
que appellatur farma ceutria · in qua inducitur mulier quedā — Farmaceutria
sacris quib; dam ꝑuertens mentem amatoris a quo spernebatur · quā
uirgilius transtulit ad huius egloge ultimā partē · prima enī ē
pars conquestionē solā habet amatoris dicendi · quē nubendo alteri
antiqua sponsa fefellit; MUSAM; CANTILENAM AMORUM QUOS
inter se cecinerunt; Inmemor herbarū quos · qui cantilene suauitate coegerunt
etiā ea animalia obliuisci pascuorū que sunt pascendi auidissima · Nā
supra ait · ite domū pasti si quis pudor ite iuuenci · STUPEFACTE
CARMINA LINCES · PAULATIM EXA · DAUI · AMENTI PROCEDIT
DICENS · Iumenta etiā obliti sunt pascuorū · stupuerunt · fere · flumina etiā
sensu carentia cursus ꝑprios retardarunt · Requierunt flumina cursus ·
cursus proprios retardarunt quietos ēē fecerunt · Sic salustius paulolū — Salustius
requietis · Quiesco enī ego · alter quiesco seruū · idē quiescere facio ·
TU MIHI SEU MAGNI · S · A · S · TIMAUI · ubi es o auguste siue · uel e ·

... transcendis. Nā timauus fluuius ē uenetie. siue per illiricū nauigas mare
... p dalmatiā. putas usquā erit temp: qđ mihi liceat tua facta describere. putas erit.
ecce iam aderit. nam en unū ē optantis ē. aliud confirmantis. Sola sopoclēo
tua c. d. c. Ac si diceret. quāquam in par sit ingenii meū laudibus tuis; Nā tue
laudes merent ex primiso focleo tantū coturno. sofocles aū tragoediografus

Oratius

altisonus. A T E PRINCIPIUM TIBI D. Oratius prima dić te mihi summa dicende
camena. IUSSIS CARMINA C. T. Supra enim dixerat nominus sacdrio, atq: hanc
sine tempus. c. i. u. f. t. s. l. Allegoricos dić. debet & iā carm̄ meū florere int̄ tuos plu
res triūphos. Nā uictores imperatores lauro. hedera coronant poe̜te. uerecunde aūt
serpere. hoc ē. humilit̄ pcedere. FRIGIDA UIX CELO N. D. U. Simul atq: Decer
serat. et bene ostendit amatorē tota nocte uigilasse. siqđe mortū luciferū prim̄
aspexit. et ad eū quippe aduenerit stellā locutus ē; Cū ros gratissim̄. masculini ē
generis scđm qđ in eneide ait. spargit rapida ungula rores sanguineos; Tereti

Teres

teres ē rotundū et oblongū. ut columna. arbor. PRE Q: DIEM UENIENS. A. L. A.
Praeueniens age diem & hoc dicit. nascere dū queror. coniugis nise̜ indigno amore
deceptus. & moriens adloquor diuos. quiquā nihil mihi pfuerit qđ sū eos sepe
testatus. quā rem sect epicureos ait. qui dicunt. nec bene pmeritis capit̄ nec tan
git̄ ira. CONIUGIS, NON QUAE ERAT EX SED QUE FORE SPERABATUR.
Sic in quarto eneidis. Quos ego sim totiens iā dedignata maritos; Extrema mo
riens. t. a. h. id ē paulo p̄ moriturus. sic in quarto incubuit q: toro dixit q: N. U.
INCIPE MENALIOS. M. M. T. U. Arcadicos. nam menalus mons ē archadie.

Intercalaris versus

Dicit aū hic uersus int̄calaris q frequent̄ p aliquantulos int̄ ponit uersus. sicut
int̄calares dies ut mensis uocatur. qui int̄ ponunt ratione lune solisq: cuenit.
fecit aū hunc uersū ad imitatione theocriti qui frequent̄ dić in farma ceutria
O turbo maritū meū domū adducito. sicut hic insequentib: ducite ab urbe
domū mea carmina ducite dafnin; Argutūq: nemus. garrulū. stridulum.
ut forte sub arguto consederat ilice dafnis. PINOSQ: LOQUENTES. ideo
hoc hoc causus ē dicere. quia dicturus ē. semp pastorū ille audit amores.
Sic & iam in prima egloga formosam resonare doces amarillida siluas.
Sic in eneide. dant sonitū rauci p stagna loquacia cygni. MOBSO NYSA
DATUR; HONESTATUR. PISSIMO. PULCHRA DEFORMI; IUNGENT

ia. GRIPHES EQUIS. Hoc genus ferarum in hyperboreis nascitur montibus. omni parte Grypes
leones sunt. alis et facie aquilis similes. equis uehementer infensi. apollini consecrata;
A euoque sequenti. id est accessu temporis. non solum pulchrae deformibus nubent. sed
etiam contraria naturae animalia iungentur. CUM CANIBUS DIMIDII. A. P. D. Ad
ludit ad personas. Nam illum quasi canem uult. illam quasi damam; Et damas masculo
genere posuit. Sic alibi timidi dammae ceruique fugaces. Oratius feminino ait. Et super Horatius.
iniecto pauidae natarunt aequore dammae. MOPSE NOUAS. INCIDE FACES. Quae solent
praeire nubentes puellas. Sane uarro in aetius dicit. ideo faces praeire. quod antea non nisi
per noctem nubentes ducebantur a sponsis. Quas etiam ideo limen ait non tangere. ne a
sacrilegio incohoarent. si depositurae uirginitatem calcent rem uestae. id est numini
castissimo consecratam. Idem uarro spargendarum nucum. hanc dicit esse rationem. ut iouis Varro.
omine patrimonium celebretur. ut nupta matrona sit sicut iuno. Nam nuces in tutela
sunt iouis. unde et iuglandes uocantur. quasi iouis glandes. Nam illud uulgare est. ideo i. nuces Iuglandes
spargi nuces. ut rapientibus pueris fiat strepitus. ne puellae uox uirginitatem de
ponentis possit audiri. Modo tamen ideo ait sparge marite nuces. ut eum culpae et
infamiae. Nam in meritorii pueri id est catamiti quibus licenter utebantur antiqui rece catamiti
dentes a turpi seruitio. nuces spargebant id est ludo puerili. ut significarent
se puerilia cuncta iam spernere. Unde et illud dictum est. tibi ducitur uxor. id est
sub tuo nomine alius ducitur. ut eam non ipsi sed aliis seruituram esse significet.
scilicet eius corruptoribus; TIBI DESERIT. H. OETAM. Montem thessaliae quo stel
lae uidentur occidere sic decidi nasci. Nascet ut iamque iugis summae surgebat lu
cifer idae. Et hoc dicit tibi id est propter te nox aduenit. O DIGNA CONIUNCTA UIRO.
Iam insultat puellae. demissa barba per incultum corporis ostendit fortitudinem
suam. NEC CURARE DEUM. C. M. Q. Superbia tua damnata est turpi marito ducendo dum credis
nullum deorum curare mortalia. quam rem secundum stoicos dixit. ROSCIDA MALA.
Matutini roris humore perfusa. DUX EGO UESTER ERAM. Aut dux praeibam. aut
capellas adloquitur. ALTER AB UNDECIMO. T. M. S. A. id est tertius decimus.
Alterum enim de duobus dicimus et uult se significare iam uicinum fuisse pubertati
quod de .xii. anno procedere non potest. IAM FRAGILES P. A. T. C. R. Bene cum an
nis iungit habitum corporis. iam et uires pubertas ex utroque colligitur. Pubertas
UT UIDI UT PERII. Uniuersi temporis. Aliud quantitatis. nam hoc dicit mox ut uidi

4 :

que idmodū perii; Malus error · definitio amoris · NUNC SCIO QUID SIT AMOR ·

Terentius — uel quasi iā inueniens · t quasi spretus · grauior enī amor fit ex desperatione · Terentius ·

perii quanto minus spē ē quanto magis amo · AUT ISMARUS · AUT RODOPE

Montes s̄ tracie asperrimi · & per hec uituperat aborigine · tē agestis · ut seuus

amor docuit · nam de gestu circa deū uituperatio non cadit · EXTREMI GA

RAMANTES · populi africe · extremi aū seu quasi consortio humanitatis re

moti · ut extremiq; hominū morini · (rhenusq;) bicornis · NEC GENERIS NRI PUERŪ

N · S · E · idē nihil habentē in se humanitatis · nā n̄ dicit īmortalē · Seuus amor (v.)

docuit; quasi nouā artē insinuauit et infudit · et bene fabulā omnib; notā

ptransitū tetigit · Quis enī ignorat medeam abiasone contēptā · suos filios

int̄ emis . re · utitur aū optima moderatione · nā nec totū amori imputat

ne defendat parricidī · nec totū matrine amorē eximit culpa · sed et illā

que peperit et illū qui coegit incusat · IMPROB; ILLE PUER · C · I · Q · M ·

Syllogismus — Nonē supflua hec uerborū iteratio · Nā sillogismus ē plenus qui constat ex

pposition̄ · adsūptione · conclusione · OUES ULTRO FUGIAT LUPUS · Optat

Electrum — omā fieri contra naturam · ELECTRA PINGUIA · idē sucine gemme · ULULAE

ululae — Aues ΑΠΟ ΤΟΥ ΟΛΟΛΥΖΙΝ · idē afletu nominatę · SIT TYTIRUS ORFEUS ·

Uilissimus rusticus orfeus putetur insiluis; arion uero int̄ delfinas · hic aū lesbius

citharoedus optimus fuit · qui cū a rege corinthū cū multis opib; peteret &

et uideret sibi inmari tendi a nautis insidias · petit ut cithara paululū

caneret · ad cuius sonū cū delfini conuenissent · exsiliit se supra unū & ita im

minens uitauit periculū · DELFINAS · Nas ideo breuis ē quia greci decli

In · ds · acc̄s corri citur — natio ē · sic̄ arcadas accensos monitu · nā omā greca nomī q̄ genetiui plur · es

terminant · ut arcades · delfines · naides · accusatiuū plurale corripiunt ·

UIUITE SILUAE · Uale re · nam non bene optantis ē · sed renuntiantis ·

; — Extremū hoc munus ēē mē zentius · et haec tibi porto dona prius · DICITE

PIERIDES · Bene animos erigit auditorū dicendo superiora utcumq;

dicta s̄ · sequentia n̄ nisi a numinibus poterint explanari · Sane ita

debemus accipere pastores hos referre (t que) qui aliquando in arcadia

audier̄ unde et superius ait · Incipe maenalios mecū mea tibi

Cicero — auersus · NON OMNIA POSSUMUS OMNES · Sic cicero · unū sustinere

M · h · id moriar in inuidiā tuā · na amare ait munus ·

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

uix pauci possunt utrumq; nemo. ADOLE. Incende. Sed catu femis mon dr. Adoleo
auge. SANOS SENSUS. Id ē non amantes. unde ē trario amantes insanos uoc. Cateusemis mon
AUERTERE. Aut asanitate. aut auertere aut paduertere. ut sit mutata
ppositio. CARMINA UEL CAELO P D L; uel. id ē. scā. ut t prium o miserandi man
& ē argumtū in uiore adminus. Si haec poss facere carmina. cur n̄ scā faciūt im
pleant. qd scā faciūs qui ut daphnis ex urbe redeat. ut ciuitatē deserat rusticus
CANTANDO. Dū ei incantatur. Nā gerundi modus ab omni uerbo similitr̄ perei t.
Unde modo cantando a passiuo ait. cū sup̄ ab actiuo dixerit. ut cantando tu illū.
Tale ē illud in salustio cū ipse ad imperandū ti siduū uocaret. id ē ut ei imperaretur.
FRIGIDUS. Nocens sit frigida saturni sese quo stella R; LICIA CIRCUM DO. Bene
ait licis que ita stam implicant ut haec adulescentis mtē implicare ē tendat.
EFFIGIE DUCO. sic dido effigieq; toro locat. h. i. f. NUMERO DS IMPARE GAU
DET. Aut quē cūq; superorū. aut ecatē dic̄ cuius triplex potestas ēē phibetur. Unde ē
tria uirginis ora diane; In pare aū ppt̄ merrū ait nā ab hoc inpari dicimus.
AMARYLLI. hec amarilla eius quā greci syn mi stin dicunt. UENERIS DICUIN Synmistis
CULA. Necto; Anapesticus ē trimeter ipetta lecticus; hoc aū metrū ē cupidini
consecratū. SPARGE MOLAM. Far et salē. INCENDE BITUMINE L. id ē lauros di
uino igne ē sume. Nā bitum ex fulmine dr̄ pereari. unde iuxta babylonā Bitumen
q a frequentia cadunt flumina hacre lacus redundant adeo ut re fabricent
lacus. IN DAFNIDE LAURUM. ut arcaismos ē pro dafnide aut intellegamus. supra Arcaismos
dafnidis effigiē ei laurū incendere ppt̄ numinis similitudinē. BUCULA,
BOUIS EST DIMINUTIO. Sane bos anomalū nomē ē. nā hic bos et o bos p du ē.
sic his bubus et ab his bubus. Nā reliqui omīs casus breuē habent syllabā
primā. ppt̄ AQUAE RIUUM. iuxta; PERDITA AMORE CONSUMPTA. NEC SIT MIHI Propter
CURA MEDERI. Aut noli mei magicis artibus subuenire. aut nolim cū ipso
concūbere. Ab utroq; enim medicina amantibus uenit. PERFIDUS. Nunc
scilicet pfidus. LIMINE IN IPSO. Loca sacra sic supra diximus sepe; atq. satas
alio uidi traducere messes; Magicis quib; dā artibus hoc fiebat. unde ē.
in xii tabulis neue alienā segetē pellexeris. NEC RESPEXERIS. Nolunt
enī se uideri numina. nisi ex nimia necessitate. unde pnuta culo dictū ē.
Alma parens confessa deam. qd non faceret nisi in periculo filii.

[illegible] ille deos n. cc. S. enī est qd putat artē magicā nihil ualere. CORRIPUIT
[ILLEGIBLE]ULIS. A. F. hoc uxori ciceronis dr̄ contigisse. cui p̄ pactū sacrificiū libare uel
t. re
t incinerē. que flāma eodē anno consulē futurū ostendit el maritū. sic cicero insuo
testat̄ poemate; BONŪ SIT. Ideo optat. ut hoc signū bonū sit. q. a igni s inclusū ē. & q possit
ei nocere. IN LIMINE LATRAT. In loco ubi uestes amici obruerat. IPSI SIBI SOMNIA
FINGUNT. Omīa que supra dixerat de arte magica destruit dicendo hec uera deside
rantib; tantū uideri qd p puerbiū ē locutus. EGLOGA VI.

QUO TE MOERI PEDES AN QUO UIA DUCIT. Hec egloga continuū n̄ habet carmē.
sed diuersis locis theocriti aliqua ad eā contulit. Sane hoc ē tenet uirgilius p̄ quē pene
occisū ē ab arrio centurione romā redit̄ ens mandauit p̄curatoribus suis ut tuerent agros &
ad p̄sens obseq̄rent arrio. modo ergo moeris p̄curator ei sedm̄ p̄ceptū patroni portat edos
mantuā quos arrio offerat. Sq̄r alt pastor. et eū quo p̄gat interrogat. ille suas deflet miserias.
et hinc iā uirīe p̄stat occasio cantilene. QUO TE MOERI PEDES. Subaudis ducunt. ere Zeuma
a posteriorib;. UIUI PERUENIMUS. idē diu uiuendo ad ista puenimus. et ostendit plerūque
obee hominib; uitae longe quitatē. qui in ti dū causa ē miseriarū. QUOD NUMQUĀ UERITI
SUMUS. Quia inopinata grauiora sunt mala. Unde ait dido. hunc ego si potui tantū sperare
dolorē et perferre p. UINCE UICTI. idē non potestnā quomodo uictores dicim uoti cōpotes
qq̄d uolunt faciunt. Sic uictos ē contrario uoti inpotes q̄ n posse facere q̄d uolunt. cētū
quomodo uicti si mantuani q̄ nec bella gesser. FORS OMNIA UERSAT. nisi hoc ad p̄soni
rusticā redigas asp̄ere contra augustū dictū est. cuius felicitatē. sic omīa dic posse
mutari. ILLI. Arrio centurioni. QUOD NEC BENE UERTAT. Querēs inp̄titie ei uertat
idē ut malo omine hoc mūn accipiat. Tractū ē aū hoc ē ab hectore et aiace. Nā
hector dedit aiaci gladiū quo se ait p̄ea interemit. Hector uō balteū accepit ab
aiace. quo circa muros patrie tractus ē p̄ea. inde & illud domicū natū ē. di bene
uertant q̄d agas. plerūq; enī bona inpeius mala mutant̄ inmelius. SUBDUCE
RE CI E X ALTO INCIPOS DISSOLUI. USQ; AD AQUĀ. Mincii fluminis scilicet. omnia
que supra dix. Intellegam aū aut uirgilii tantū agrū aut totius mantue ē
descriptū. AUDIERAS ET FAMA FUIT; Bene uolentiā q̄d ē augusti & iam
famā uulgauit. Sed eā belli actiaci necessitas inpediuit. MENALCAN A.
idē carm̄ uirgiliū. SED CARMINA TANTUM NOSTRA U. I. T. I. M. hoc & iā cicero ait in milo
niana. silent enim leges int̄ arma. CHAONIAS DICUNT AQUILA U. E.

Minora enī auguria maioribus cedunt · nec ullarū ẽ uirīū · licet priora sint ·
CHAONIAS AUT̄ EPIROTICAS · In epiro dr̄ nemus fuisse in quo responsa dabā
colūbę · Qđ ideo fingitur quia linguā thessali peliadē et colūbę et uaticinatricē
uocant; QUICUQ: Quicūque ratione, et bene auguriū permīt deī ei de quo si ṗpia ait.
His ego sępe lupū fieri et se condere siluis · Moerin sępe animas imis excire sepulchris ·
NOUAS LITES · Magnus idē militarū iurgia · ANTE SINISTRA CAUA · MONUISSET AB ILICE ·
hoc ad augurale ptinet disciplinā · Augures enī designant spatia
lituo et eis dant nomina ut prima pars dicat̄ antica posterior postica ītē dextra
et sinistra · Modo ergo cornicem de nulla harū parte uenisse dic̄ · sed ab antica
ad sinistrā partē uolasse, et in caua ilice consedisse · querelā agrorū dānū significa
bat · Ilex enī glandifera arbor ē · quę quō otiosa ē · uniū possessionis ostendit
fore pmultis · clamore gaudentes & imbribus sic̄ cornix ē · Nā hęc auis & clamore
lętatur et aluis frequenti in uia dr̄ ; hoc ergo nunc dic̄ augurio sẽ eē admo
nitū ut abstineret ab occursu litigiosi militis qui re tenturus fuerat posses
sionē · TUUS MOERIS · Tuus amicus · HEU CADIT IN QUEM · QUM · T · S · P' quā
audit decidi potuisse uirgiliū quasi obstipuit · & hoc generalā dic̄ · potest inquē
quā tantū nefas uenire ut uirgiliū necare contendit · PENE SIMUL TECUM
SOLATIA · R M · Cū suis enī solaciis perit poeta qui nec dū editis carminib; moritur ·
Uirgilius aū illo tempore nondū aliquid scripserat, et dicendo solatia · Latenter
tēpora carpit augusti quib; carmina non oblectamēto fuer̄ sed solatio qđ infeli
ciū eē consueuit; QUIS HUMUM · F · H · S · Sic ē dictū ut tunc foetontiadas musco
circūdat A · C · Atq; solo pceras aalnos · FONTES INDUCERET umbra tegeret &
cooperiret · VEL QUE SUBLEGI TACITUS · T · C · N · Rustici adfectione remi
niscitur illorū carminū fingit q' aliquando uirgilio lic& inuito romā eunte
abstulerat · Nam sublegi ē furatus sum · unde & sacrilegus dr̄ qui sacra legit idē
furat' · DELICIAS NRIS · idē comunē amici · TITYRE DUM REDEO · BU · I · C ·
Theocriti sunt uersus uerbū ad uerbū translati · sed tam̄ uirgilii negotiū con
tinentes · N̄ī allegoricos imperat suis ut rē tueant'; nec tam̄ audeant contra
arma ṗceptū uenire · INTER AGENDUM · DUM AGIS · ET HONESTA LO
CUTIO EST · Si dicamus inter cenandū hoc sū locutus, nec dū perfecta; nimię
familiaritatis signū · qđ et recitabat carm̄ nondū ad limā reductum · Lima

in carmen quod quasi coeperat in honorem Vari componere. et per
passim ponit diversas schedia. SUPERET MODO M. N. Supersit reddatur.
Superstit ... si nobis mantua fuerit si nobis reddita. faciam ut te celebrent omnes
poete. MANTUA UAE MISERAE NIMIUM U. C. Bene ingemit mantuanorum
infelicitatem quibus ista sola obfuit vicinitas cremonensium. quia subruti
et antonii copias cremonenses susceperant. quos etiam ipsos mire
excusat dicens. misere cremone. que etiam si vellet minime tamen
tantis copiis posset resistere. NIMIUM VICINA. id usque ad periculum.
VARE TUUM NOMEN. ordo est. Vare tuum nomen sublime ferent
Horatius. ad sidera cantantes cygni. id poete. Sic oratius de pindaro. Multa dir
ceum levat aura cycnum. SIC TUA CIRNEAS FUGIANT E. T. Taxus vene
nata arbor est. que habundat in corsica. hec autem insula grece cirne dicitur. unde
fecit hanc dirivationem. cyrneas taxos. quibus pasti apes mel amarissimum
faciunt. DISTENDANT UBERA. Plus in lactis reportent. ME QUOQUE
Extenuo VATEM DICUNT P. Magna verecundia suum meritum extenuat. nec
enim ait probant. sed dicunt. sed nec docti. sed pastores quibus tamen ipse non
Horatius. credo. UARO UIDEAR. Uarus poeta fuit. de hoc oratius. Uarius ducit mol
le atque facetum te scriberis. Varo fortis et hostium victor. Nam varus dux
fuit cui supra blanditur. CINNA DIGNA. Etiam cinna poeta optimus
Elimo fuit. qui scripsit zmirnam. quem libellum x annis elimavit. ARGUTOS
INTER STREPERE A. O. Argutos canoros. ut forte sub arguta c. et
Alludo alludit ad anserem quendam antonii poetam. qui eius laudes scribebat.
Cicero. que ob hoc per transitum carpsit. de hoc etiam cicero in philippicis dicit.
N ex agro falerno anseres depellantur. ipsum enim agrum donavit antonius.
ID QUIDEM AGO. id ut carmen mihi in memoriam possit redire. SI VA
LEAM MEMINISSE. Ut etiam in aeneide diximus ideo ista iunxit tem
pora. quia defectivum est verbum memini. HUC ADES O GALATHEA. Theo
criti versus sunt quibus inducit cyclopem usum cum scopulo sedens amicam suam
galatheam de fluctibus invitaret ad terras. Cyclops enim dicitur nympham amasse
galatheam. que tum acin quendam pastorem amaret et poliphemum sper
neret. ille iratus acin necavit. qui postea galathee miseratione in fontem

mutatus ē qui odieq; acinea acilius dr̄ · QUIS EST NAM LUDUS IN UNDIS · Admi...
rē terrarū laudē. dic inmari nullā ēē uoluptatē · Nam hęc ē plena la... q...
trariarū rerū continet uituperationē · INSANI FLUCTUS · id magni · ...
iuuat indulgere dolori · PURA SUB NOCTE; SERENA; NUMEROS MEMINI · Numerus
Metra rithmos; DAFNI QUID ANTIQUOS · S · S · O · Ecce dionei processit cęsaris
astrū · Cū augustus cęsar ludos funebres patri celebraret · die medio stella ap
paruit. ille eam confirmauit ēē parentis · unde ē uersus isti compositi; dionei
aū longe repetitū est a matre ueneris diana · Sane astrū grece dr̄ · Nā stellā Astrum
debuit dicere · QUO SEGETES GAUDERENT · F · Ad mensem alludit iuliū qui
dictus est in honore cęsaris. quo & uuę & frumenta maturescunt · CARPENT
TUA POMA NEPOTES · Ac si diceret · nihil ē qđ possis timere · nā illud respice qđ
supra inuidiose ait · insere nunc meliboee piros · OMNIA FERT AETAS ·
id aufert · nā intellegimus eū subito obticuisse · nec quod cęperat implere Animus
potuisse · ANIMŪ QUOQ; Etiā memoriā; longos soles · c · estiuos dies finire · s
ut tris adeo incertos cęca caligine soles · CONDERE · finire · usq; ad occasū
ducere · LUPI MOERIM UIDERE PRIORES · Hoc & iam fisici confirmant qđ
uoce deseratur is que prior uiderit lupus · Unde & iā puerbiū hoc natū ē ·
Lupus in fabula · quotiens superuenit ille de quo loquimur · & nobis sui presencia Lup' in fabula
amputat facultatē loquendi · CAUSANDO · causas nectendo differs nrā
desideria · HIC IBI STRATUS SILET AEQUOR · In tuā gratiā & hoc dic; ut pos
sis canere cuncta siluer · BIANORIS · Hic ē qui & ocnus dictus ē · de quo
ait in decimo · fatidicę manthus et tusci filius amnis. conditor mantuę ·
Dictus aū bianoris ē quasi animo & corpore fortissimus · ΑΠΟ ΤΗϹ
ΒΙΑϹ ΚΑΙϹ ΝΟΡΙΗϹ; STRINGUNT FRONDES · Amputant · de Stringo
cutiunt; ipse in georgicis · Sed tamē & quernas glandes tunc stringere ·
TAMEN UENIEMUS IN URBEM · Etiam si paululū quiescentes dederimus
operā cantilenę · NOX PLUUIAM NE C · A · N · Aer enī aut cū ortu solis
aut cum occasu mutatur frequenter · qđ in eneide & iā sepius indicatur ·
USQ; EAMUS · Iugiter eamus · sed cantantes · ita enī minorē itineris Usq;
sentiemus laborē · HOC FASCE LEUABO · Si cantantes ierimus eorū
te onere ipse releuabo · Nam fasce ait. onus; sic in georgicis · iniusto sub Fasce

... uitam dum carpit. DESINE PLURA PUER. Ac si diceret. nimium desideriis.
... HUNC INSTAT AGAMUS. C. Centurionem placemus. Nam canere otiosi
... uenerit ipse. ut uirgilius cuius aduentu sperabat securitatem. t ipse au
gustus qui acticis bellis fuerat occupatus. EGLOGA EXTREMA

EXTREMUM HUNC ARETHUSA. M. C. L. Gallus ante omnes primus egypti
prefectus poeta eximius. Nam euforionem ut supra diximus transtulit in latinum
sermonem. & amorum suorum de cytheride scripsit libros quatuor. Hic primo in
micitiis augusti cesaris fuit. Postea cum uenisset in suspicionem quod contra eum con
iuraret. occisus est. Fuit autem uirgilii amicus adeo ut quartus georgicorum liber a
medio usque ad finem eius laudes teneret. Quas postea iubente augusto in aris
tei fabulam commutaret. Hic gallus amauit cytheridem meretricem libertam uo
lumnii. Que eo spreto antonium euntem ad gallias est secuta. propter quod dolorem
galli nunc uidetur consolari uirgilius; nec nos debet mouere quod cum mutauerit
partem quarti georgicorum. hanc eglogam sic reliquit. Nam licet consoletur in ea
gallum. tamen altius intuenti uituperatio est; Nam et in gallo inpatientia turpis
amoris ostenditur. & aperte hic antonius carpitur inimicus augusti. quem contra
romanum morem cytheris est incastra comitata. EXTREMUM LABOREM

Non quod mihi laboriosum est. Nam scribere apud poetas ludus est. ut et ipsum ludere
que uellem. sed rem tibi laboriosam. scilicet ut nimfa uirginitate gaudens
prester de amoribus cantilenam. unde & rogat concede. et uerecunde pauca
postulat. et eam aduirat. Quam sic tibi cum fluctus subter labere sicanos;

Sic. aduerbium adiurantis | per arethusam autem musam siculam. id est bucolicum theocriti inuocat carmen.
Sane arethusa secundum latinitatem in penultima habet accentum. secundum rationem
greci. in tertia a fine. sic creusa. & creusa. PAUCA MEO GALLO. Non adeo
tertium eglogarum capparmonam. sed pauca quantum ad galli pertinet scripta. que
ut supra diximus de suo amore composuit. SIC TIBI CUM FLUCTUS SUBTERLABERE SICANOS

Uaria enim opinio est. Nam alii dicunt ad arethusam nymfam sicaliae. al
feum elide uenire per maria. secundum quos dixit. alfeum fama est huc elidis amnem.
Alii dicunt ipsam arethusam iam fontem mutatam alfeum fugere. & de elide
ad siciliam uenire quod nunc est secutus. DORIS AMARA. Maris nymfarum est

Doris | quam pro mari posuit. SOLLICITOS. Sollicitatos. plenos sollicitudinis. post

citheridē abscessum quā licorin uocat. fuer̄ aū uno tempore nobiles [illegible]
tres. citheris. origo. arbuscula. Ornatur explora arbuscula dr̄. Ide [illegible]
marteus amator originis ille qui patruū mimo donat. f. l. q. Sunc [illegible]
nom̄. idest p̄ sis naribus. unde et simias dicim̄. qđ epitheton. theocritus dat [illegible]
apibus. RESPONDENT OMA SILUE. Per echo. uocis imitationē nos solamur. Echo
QVAE NEMORA. A quadā theocriti eglogā ē in qua tirsis uos amores deflere dafnin in
ducitur. huius omnem ordinē ad hanc eglogam transtulit. SAL TUS HABUERE
PUELLE. N. Naidas nimfas simplicit̄ accipiamus. Nam si p̄prie loqueret̄ Naides.
oreades diceret. Naides enim fontiū. oreades montiū nimfe sunt. Oreades
Sane quia diximus easdē eē nimfas quas etiā musas. uidetur hoc dicere. quasi
cum ipso fuissent muse. idē si dedissent operam scribendis carminibus. non
incidisset in tantas amoris angustias. INDIGNO. t meretricio. t magno. Nā Indignus
et ennius ait. indignas turres idē magnas. NEQ. PARNASI UOBIS IUGA NEQ.
P. Montes thesaliæ. e. sunt. apollini et musis consecrati. AONIE AGANIPPE.
Nominatiui sunt singulares. aganippe aū. fons est boetiæ quæ & aonia dicit̄.
Aonia aū breuis fit. in. i. quia sequitur uocalis uocalem. SOLA SUB RUPE.
Deserta menalus & lica eius montes sunt archadiæ. STANT ET OUES
CIRCUM. Scilicet circa gallum cuius amorē stupentes. Sensus aū est. sicut
oues galle circa te stant. te n̄ penitentes. ita nec te illarum peniteat. Nā & uā adonis
quondā ouiū gessit pastor; & qđ ait nri nescit sui p̄ioni. ut frequent̄ facere con
sueū. Nam erat integrū. tui nec peniteat illas. NEC TE PENITEAT P. D. P. Alle
goricos hoc dic̄. nec tu erubescas bucolica scribere. ADONIS. A. habet accentū
quia grecū ē nom̄. tamen et latine sic dicimus. Nam adon nusquā lectum est.
VENIT ET OPILIO. p̄p̄t metrū ait oppilio. Nam opilio dicim̄. & greco usus ē scē Schema
mate. sic illi dicunt. OYNONA. p eo. qđ ē OPH; TARDI SUBBULCI. idest stulti
Terrentius heautonti morumeno. Tardus ē. idē stultus. Nam porci cito ambulant. Terentius
UUIDUS HIBERNA. pinguis. et humidum ē qđ extrinsecus habet aliquid humoris. uui Humidus
dū qđ intrinsecus. unde et uuæ dictæ sunt. Qđ tam̄ plerumq. confunduntur Uuidus
po&æ. AMORIS TUI. Tam insipiens. tam in turpis. TUA CURA LICORIS. pene
irrisorie dictū ē. tua cura. idē p qua ita es sollicitus. te reliquit. & bene ciulu
interrogent. quasi deus apollo diuinat. PERQ. HORRIDA CASTRA.

5.. o.

... amomum ut diximus supra. QUASSANS concutiens. QUEM VIDIMUS

... Solent enim numina p plerumq; se rusticis offerre. unde est sensus est potius se uide

...andum sine qd ea numina quae plerumq; amauer dic ad amantem uenire.

... apollo am... dafnin. pan. siringam. siluanus cupressum. SANGUINEIS. E. BA

CIS. M. R. facie enim rubra pingit pan. ppt etheris similitudinem. Ethera aut e iup

Palmatam piter. Unde et iam triumphantes habent omnia iouis insignia sceptrum palmatam.

Iuuenalis Rubrica Unde ait iuuenalis in tunica iouis. faciem qq; de rubrica inlinunt instar coloris

etherii. AMOR NON TALIA CURAT. Quasi ex persona loquitur. TRISTIS AT ILLE

Alii tamen superioribus iungunt. sed melius ut sic legamus. tamen cantabitis ut sit sen

sus. licet ergo duro amore consumar. tamen erit solatium. quia meus erit amor uestra

cantilena quandoq; OSSA QUIESCAN. Nam sedem mortuum. olim futuri temporis

est modo. AUT CUSTOS GREGIS. Ac si diceret. quid mihi cum urbibus ubi sunt meretrices

tam pulchrae quam perfidae. QUICUMQ; FUROR. Omnis enim amor plenus furoris est.

HIC GELIDI FONTES. HIC M. PR. Ac si diceret quid te iuuat inter frigora gallicana

demorari. NUNC INSANUS AMOR. Hinc usque ad finem amatoris inconstan

tia exprimitur. cui electa displicent statim. TELA INTER MEDIA ATQ. AD. H.

ex affectu amantis. ibi se esse putat ubi amica est. ut me sit meum animum. Nec

sit mihi credere tantum; modo est ut tantum pericul acumine que solis urbibus

frui. et p parenthesin dictum est. nec sit mihi credere. idest qd utinam non credam.

H. i aut omnes uersus galli sunt de ipsius translati carminibus. A. H. DURA. Quae

et amatorem spernis et gallicana potes frigora sustinere. ME SINE SOLA

V. Hinc est sola domo meretr uacua. IBO ET CALCHIDICO. Q. S. M. C. V. C. P. S.

M. A. Euboea insula est in qua est chalchis ciuitas de qua fuit euforion quem trans

tulit gallus. et hoc dicit. ibo et theocritio stilo canam carmina euforionis.

SPELEA. Greca ait p speluncis. CRESCENT ILLE. Quasi et iterum displicet.

necum arboribus eius crescant amores. PARTHENIOS CANIBUS. C. S. Par

Parthena gr. uir thenius mons est archadie. dr a uirginibus quae illic uenerari consueuerant.

L. TAMQUAM H. S. N. M. F. Iam quasi ad se recurrit. et illud qd supra audit

Amadriades respicit. amor non talia curat. AMADRIADES. Nymfae quae cum arboribus et

nascuntur et pereunt. Qualis fuit illa quam erisicton occidit qui cum ar

borem incideret et uox inde erupit. et sanguis sicut docet ouidius.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

DRIAdes uero sunt quae inter arbores habitant. hoc autem ad superiora pertinet quia dixerat mixtus lustrabo menala nimfis. NEC CARMINA NOBIS Quae dixerat. carmina pastoris siculi modulabor auena. IPSE RURSUS C. S. Propter illud iam mihi rupes uideor lucosq; sonantes. NEC SI FRIGORIBUS M. H. B. Manifestus. et hoc dicit. amore se carere non posse. nec si hebrum thraciae fluuium medius frigoribus bibat. nec si aestibus nimiis fuerit in ardenti prouincia. Dicit autem hoc secundum fisicos. qui morbos aut a contrariis aut a similibus adserunt posse depelli. SITHONIASQUE NIUES Sithon mons est thraciae. LIBER corticis pars interior. VERSEMUS pascamus. HAEC SAT ERIT. Iam ad musas loquitur. GRACILI FIS CELLAM TEXIT IBISCO. Ac si diceret nisi hac re occupatus minime canerem. Allegoricos autem significat se conposuisse hunc libellum tenuissimo stilo. QUANTUM VERE NOVO VIRIDIS SE SUBICIT ALNUS. Amo inquit gallum. sed latenti sicut arbores crescunt. Nam comparatio ista hoc significat. scilicet propter ceteram. ET FRUGIBUS UM. Quanto magis hominibus. unde est in georgicis et rursus OPACI F. P. V. ITE DOMUM SATURE. V. H. I. Verecunde se capellas dicit esse pastorem. id est uilissimorum animalium. Nam bucolica scribens debuit se dicere bonum esse pastorem. sed uitans arrogantiam ultimum se uoluit esse principem in scribendis bucolicis. INCIPIT LIBER PRIMUS EXPLANATIONUM GEORGICON.

Uirgilius in operibus suis diuersos secutus est poetas. Homerum in aeneide. quem licet longo interuallo secutus est tamen; theocritum in bucolicis a quo non longe abest. Esiodum in his libris quem penitus reliquit. Hic autem esiodus fuit de ascrea insula. qui scripsit ad fratrem suum persen librum quem appellauit erga. kai emeras id est opera et dies. hic autem lib continet quemadmodum ager et quibus temporibus sint colendi. cuius titulum transferre noluit. sicut bucolicorum transtulit. sic maneidem appellauit ad imitationem qui hom scripsit odisseae. Tamen eum per perifrasin primo exprimit uersu dicens. Indicabo quo opere et quibus temporibus ager colendus sit. Ingenium autem egit arte. ut potentiam nobis sui indicaret ingenii coartando lata et angustiora dilatando. Nam cum homeri et theocriti in breui

Liber

Homerum in aen.
Theocritum in bucolicis
Esiodum in georg.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑC.

Perifrasis.